

Slovenski vodja papeških misijonskih družb mons. Franc Mikuž pozdravlja svetega očeta Janeza Pavla II. V mesecu oktobru 1986 je doživel prelepi „Drugi vseslovenski misijonski simpozij“ v Tinjah, ki ga je pripravljajal s toliko ljubeznijo.

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

NOVEMBER-DECEMBER

1986

NOVIEMBRE-DICIEMBRE

Iz uredništva

Pričujoča številka „Katoliških misijonov“ za mesec november/december 1986 je pač nekaj posebnega: V njej ni vsega običajnega gradiva „Iz pisem slovenskih misijonarjev“, ne njihovih člankov, tudi ne poročil „Iz misijonskega sveta“ in „Iz misijonskega zaledja“, prav tako ne pripomb „Misijonskega opazovalca“, objav Misijonskih darov in podobnega.

Gradivo te številke vsebuje pred vsem poročilo in predavanja o „Drugem vseslovenskem misijonskem simpoziju“ v Tinjah meseca oktobra 1986, pa poročila misijonarjev o obisku slovenskega metropolita dr. Alojzija Šuštarja (skupaj z rektorjem Tinskega doma Jožetom Kopeinigom in spremljevalcem Markom Vilfanom), slovenskih zambijskih in malgaških misijonarjev in misijonark, oboje predstavljeno tudi s pomočjo številnih fotografskih posnetkov. Končno na koncu številke objavljamo pomemben zapis ene bivših slovenskih kitajskih misijonark pod naslovom: „Čaotunške sestre pred 50 leti“, ob spominu na ta izredni podvig Frančiškank Brezmadežne na Kitajskem pred polstoletjem.

Podrobna objava vsega, kar se je dogajalo na misijonskem simpoziju, je pač upravičena posebej radi dveh odločitev oziroma sklepov simpozija in slovenske Cerkve: Radi ustanovitve in objave Statuta za laičke misijonarje, ki ga je slovenski metropolit priklical v življenje pred simpozijem, in radi odločbe slovenskih škofov, da se (pod gotovimi pogoji) začne v Sloveniji izdajati slovenski misijonski list kot nadaljevanje „Katoliških misijonov“, ki so začeli v domovini, zdaj pa izhajajo že skoraj štiri desetletja v tujini.

O prenehanju izdajanja našega lista smo že v začetku tega letnika sami marsikaj razmišljali, na samem simpoziju je pa naš urednik takorekoč „pokazal vse karte“ in s tem utemeljil nujnost, da se v bodoče v Sloveniji nadaljuje sedanje izseljensko misijonsko prizadevanje lista in dela okrog njega. Misijonski simpozij je pozorno prisluhnil izvajanjem urednika „KM“ in odločil, z odobrenjem nadškofa, da se vsaj do julija prihodnjega leta pripravi vse potrebno za izdajanje misijonskega lista doma.

Ta sklep simpozija in škofovo (čeprav pogojno) odobrenje je pač za slovensko misijonstvo zgodovinskega pomena. Leta 1923 je tedanji slovenski katoliški shod v Ljubljani naročil slovenskim lazaristom, naj začno izdajati „Katoliške misijone“, le-ti so jih izdajali najprej v Ljubljani, potem v Grobljah, končno, begunske, spet v Ljubljani, od leta 1948 pa so jih izdajali v Buenos Airesu. Zdaj pa naj se to glasilo slovenske misijonske akcije vrne v domovino pod imenom „Misijonska obzorja“, s podobno, izboljšano vsebino. Bog daj, da bi pripravljalni odbor zmozel vse težave pri pripravi, izpolnil tudi trojni pogoj cerkvenega vodstva ter izdal vsaj za misijonsko nedeljo 1987 prvo številko obnovljenega slovenskega misijonskega lista!

„Katoliški misijoni“ pa bodo zapeli svoj labodji spev z še zadnjim letnikom 1987.

MLADINA IN MISIJONI

Razmišljanje ob simpoziju

Na Koroškem v Tinjah je bil vseslovenski misijonski simpozij, kot smo že napovedali, z glavno temo: Mladina in misijoni.

O delu in sklepih in predlogih simpozija Katoliški misijoni v tej številki posebej poročajo.

Le zadnje razmišljanje v seriji letošnjih uvodnikov o tem vprašanju.

Zanimivo je, da smo potrebovali celo stoletje, da se je misijonska misel iz romantične dobe osemnajstega in devetnajstega stoletja končno dokopala do tistega gledanja, kakršnega so imeli apostoli po svojem prvem koncilu, ko je po prizadevanju sv. Pavla zmagala evangeljska misel: vsi narodi so enako poklicani v Cerkev.

Kristus je bil rojen v svojem judovskem narodu. Živel je sredi svoje takratne judovske kulture. To odmeva tudi v evangeliju. A vendar je evangelij nadnaroden, nadjudovski. To so sprejeli apostoli na tem jeruzalemskem zboru. Ni jim ostalo samo Jezusovo naročilo: Pojdite po vsem svetu in naredite vse narode za moje učence. Učlovečenje božje Besede se je pričelo v Nazaretu, sredi judovske kulture. A učlovečenje se mora nadaljevati sredi vseh kultur.

Kakor je judovski narod Bog vodil do sprejema Kristusa, tako vodi vse narode s kulturnim in verskim življenjem. A polnost bodo dosegli v Kristusu.

Celo stoletje smo potrebovali, da smo s prvo misijonsko okrožnico Benedikta XV. „Maximum illud“ prišli do spoznanja, da Cerkev ne sme prihajati v misijone v evropski kulturni obleki in še celo ne pod protektoratom evropskih narodov. Začela se je nova doba. Posvečeni so bili kmalu nato prvi kitajski škofje in potem v vseh misijonskih pokrajinah. Kar je bilo po prvi svetovni vojni govora o adaptaciji, je bilo samo revno tipanje. Misel je dokončala beseda inkulturacija, kar je danes glavni namen misijonskega dela v ožjem pomenu besede in kar je tudi razpoznavni znak, ki razlikuje misijonsko delo od vsega drugega apostolskega dela.

Mladina bo našla smisel tudi misijonskemu delu, če zdaj skušamo to misel poglobljati. Vsa Azija je brez Cerkve in brez Kristusa. In kaj vse pomeni inkulturirati evangelij in Cerkev v te narode, o tem je pač treba napisati debele knjige in o tem

se zdaj razpravlja na nešteti simpozijih v starih krščanskih deželah in v mladih misijonskih cerkvah.

Lahko rečemo z znanim misiologom Bühlmannom: misijonsko delo se šele pričinja.

Kaj ni nekako usodno in vendarle rešilno, da so morali vsi evropski misijonarji zapustiti Kitajsko? Vse do zadnjega so živeli pod zastavo kolonialnih držav, zlasti Francije. O tem bo pač treba posebej govoriti. A naj bo v tej zvezi zapisano vsaj to: Težek udarec je bil, a providencielen. Del kitajske Cerkve je v katakombah, del je v navideznem odklonu od prave vesoljne Cerkve. A vsi pojavi zadnjih mesecev kažejo, da se rešuje dvoje. Počasi se iščeta katakombska in tako imenovana narodna Cerkev. In prav tako se iščeta obe z Rimom. Upanje je utemeljeno. Potrjuje ga samo že dejstvo, da je bilo ob izgonu misijonarjev iz Kitajske tri milijone vernikov, danes jih je šest milijonov. V bridkem trpljenju prečiščena kitajska Cerkev bo šele podlaga za pravo misijonsko delo. Torej smo v največjem narodu sveta in sredi najstarejše kulture šele na začetku.

Mi Slovenci smo pač majhen narod. A zato nimamo ne pravice in ne bojazni, da ne bi smeli in mogli zelo dejavno poseči v misijonsko delo Cerkve. Zato je simpozij poklical na plan mladino. Njena je prihodnost Cerkve, tudi prihodnost misijonskega dela.

Zdaj gre za to, kako bodo škofje, duhovniki, apostolsko usmerjeni laiki znali animirati mlade ljudi.

Ne smemo obtičati ob drobceni misli sporadičnih laičkih misijonarjev. Gre za celotno držo.

In prvo je treba vedeti: vsak misijonar, pa naj bo duhovnik, redovnik, redovnica ali laik, naj gre v misijone za celo življenje ali le za nekaj let, vsak mora imeti karizmo.

Tu ni nič govora o avanturi, o nekem poizkusu, da pač doživim tudi na svojem verskem področju nekaj novega. Gre za zavzetost: tudi jaz hočem sodelovati pri tej gigantski nalogi, ki čaka Cerkev. Znamenje časa je jasno. Gre le za to, da znamenje razpoznamo in se odločimo.

Od prve okrožnice sem in preko koncila do danes je jasno, da je treba zapustiti ne le dom in svojce, ampak tudi svoj način življenja in postati vsem vse in vsakemu to, kar je njegovega. Čisto gotovo noben evropski misijonar ne more kar tako prevzeti črnsko ali kitajsko ali indijsko duševnost. A mora se približati čim bolj. Predvsem pa mora priti v misijon s spoštovanjem do vsega, kar bo tam plemenitega našel.

Zato je treba za vsakogar, tudi za triletnega laškega misijonarja najprej odkriti ali v sebi oblikovati kristjana — apostola.

Samo to namreč lahko razdajamo, kar v sebi zares imamo.

Tudi laiški misijonar bo moral predvsem pričati s svojim življenjem, z vsem svojim pojavom, ne le s svojim delom. Kdor bi mislil: grem samo zato, da bom popravljaval avtomobile, ta ni dosti dojel, kaj je njegov poklic. Ko smo se na simpoziju razgovarjali o laških misijonarjih, ker pač to vprašanje med nami ni razčiščeno, tudi ne praktično dovolj urejeno, smo videli, da razna področja zahtevajo različne poklice ali sposobnosti od tistih, ki bi prišli misijonarjem na pomoč le za nekaj let.

Ti različni vidiki ali uporabnosti nalagajo nov in nov študij. Vsak mora biti za tisto določeno področje usposobljen tudi v tem. Najbolj in povsod uporaben je poklic zdravstvenega osebja. Toda marsikje, kot je to primer na Madagaskarju, so se do zdaj zelo koristno uveljavili fantje kot zidarji, mizarji, tehniki, mehaniki.

Toda vsem skupno je osebno pričevanje. To pa je možno le, če vsak zna najprej vsaj skupni jezik, ki je tam v veljavi še iz kolonialnih časov. Ko pride tja, če drugače ni mogoče urediti, se mora čim hitreje naučiti krajevnega domačinskega jezika, kjer deluje. Namen je: imeti mora stik z ljudmi. Ne v taki obliki kot misijonar duhovnik, ki mora jezik obvladati, morda ne perfektно, gotovo pa naj tudi laik toliko zna, da se z ljudmi pogovarja. Končno je simpatično sprejet že tedaj, če pokaže dobro voljo in z dneva v dan bolj zna v njihovem domačinskem jeziku povedati ali vprašati vsaj to, kar spada v njegovo stroko.

Če je karizma, če je v njem pravi misijonski duh, potem bo sledilo vse drugo. Toda predno gre na pot, je treba vedeti, kdo gre, kdo je zanj garant, da ima sposobnosti, in kdo ga v misijonu sprejme. Ob tem je vrsta vprašanj, ki jih je treba rešiti, predno fantje ali dekleta gredo na pot: najprej njegova notranjost, njegov poklic ali karizma, potem vsa potna dovoljenja, nato zavarovanje, kdo bo zanje odgovarjal na misijonu, kako je zanj zagotovljeno delo ali študij, ko se vrne. Vse te podrobnosti so bile na simpoziju našete in predebatirane. Za vsako področje (Madagaskar, Zambija, Zlata obala, itd.) so bili izpovedani predlogi, pogoji, zahteve.

Eno ob sklepu simpozija lahko rečemo: premaknili smo to vprašanje iz mrtve točke. Ali bolje: iz dosedanjih (tudi tveganih) poizkusov smo prišli do točke, ko se lahko med nami razvije lepo misijonsko delo.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na dejstvo, ponovno poudarjeno, da so nekajletni laiški pomočniki le začasna pomoč. Dragoceni so ti mladi misijonarji, ni pa to vse. Naš cilj mora biti, da v narodu dozore stalni ali lahko rečemo, življenjski misijonarji. Dragoceni so škofijski duhovniki, imenovani „Fidei do-

num“ misijonarji. Mnogi se vživijo tako, da v misijonu ostanejo. Drugi se vrnejo. Toda težo misijonskega dela bodo še vedno nosili tisti, ki imajo za svoj življenjski poklic misijonsko življenje. To so večinoma redovniki in redovnice. To je treba v slovenski Cerkvi znova in znova naglašati. Vse drugo delo je lepo, dragoceno, tako nedvomno delo koroških rojakov za vzgojo domačih duhovnikov, v čemer so edinstven zgled. Toda vsaka skupnost bo mogla imeti zavest, da resno sodeluje pri misijonskem delu Cerkve, šele tedaj, ko bo dala iz svoje srede stalne misijonarje.

Ko pa gre za mladino in njeno misijonsko vzgojo, se stavi novo vprašanje. Kaj pa tisti mladi ljudje, ki iz enega ali drugega razloga ne bodo mogli iti v misijone, kaj z njimi? Prav tu je največkrat pogrška. Od doma gre dekleta ali fant v misijone. Lepo slovo, morda celo v cerkvi ali mu izroči križ celo škof, potem pa je zadeva opravljena.

Osamljenost v misijonih je huda reč. Zaživeti bi morala kot nujno obvezna tale misel: Vsak misijonar mora imeti zaledje. Če je redovnik, redovnica, stoji za njim vsa Družba. Če je škofijski duhovnik, se zanj zanima vsaj škofijski misijonski center. Toda to ni dovolj. Morala bi se zanj zavzeti vsaj tista župnija, iz katere je prišel v misijon. Za mlade fante in dekleta, ki gredo kot laiški misijonarji v misijon, recimo za tri leta (kar je obveljalo kot minimalna doba), bi morala skrbeti skupina mladincev. In tu imajo zdaj svoj vitalni pomen misijonski krožki. Gotovo je v njih treba širiti in poglobljati misijonsko obzorje. Toda treba jim je dati v roke delo. In pravilo naj bi bilo: Skupina, iz katere gre v misijone laiški misijonar, začne zanj skrbeti. In to v vsakem pogledu. Stalno, prav do vrnitve mu mora dajati molitveno, moralno in materialno oporo. S tem pa se vsa ta skupina mladih ljudi, ki sicer osebno ne bodo šli v misijone, vzgaja v cerkvenem, misijonskem duhu. Ta angažiranost, ki je čisto konkretna, je poroštvo, da bo misijonski duh v njih čozorel in bodo tudi kot odrasli sodelovali pri misijonstvu Cerkve.

In če se zdaj končno vprašamo: kaj pa bodo mladi imeli od tega? Sicer je najprej vprašanje: kaj bo Cerkev imela od mene, od Tebe, od nas vseh? Pa če je že stavljeno to vprašanje, je odgovor na dlani. Vsi mladi ljudje, ki bodo dejavno vpleteni v misijonsko delo ali na terenu ali v zaledju, bodo dozoreli v prave, čistokrvne kristjane. In kaj je večji dobiček kot to? Ob tem ni treba govoriti še o milosti, zaslugah in podobnem.

Če nam je simpozij odprl okna in vrata v to problematiko in nakazal tudi pot do konkretnih rešitev, potem je bil že radi tega opravičen in uspešen.

Franc Sodja CM

II VSESLOVENSKI MISIJONSKI SIMPOZIJ U TINJAH

Poroča udeleženec Ladislav Lenček CM.

PRIPRAVE

Drugi vseslovenski misijonski simpozij se je pripravljajl skoraj leto dni pod vodstvom narodnega voditelja papeških misijonskih družb v Sloveniji in predsednika medškofijskega misijonskega odbora v Ljubljani, mons. Franca Mikuža, ob sodelovanju organizatorja prvega misijonskega simpozija pred petimi leti v Sloveniku, rektorja Slovenika in funkcionarja papeške misijonske univerze „Urbaniane“ v Rimu, prelata dr. Maksimilijana Jezernika, misijonskega delavca slovenske Koroške, rektorja Doma v Tinjah, Jožeta Kopeiniga, s katerim je

sodeloval zlasti Franc Sodja CM, in še nekaterih drugih misijonskih sodelavcev, zlasti bivšega misijonarja, jezuitskega provinciala Jožeta Kokaljja, o. Jožeta Lampreta in vodje Modestovega doma v Celovcu, Stankota Hočevarja SDB; včasih so bili na pripravljalne seje povabljeni tudi kaki misijonarji na dopustu v domovini. Poročevalec sam se je tudi udeležil ene teh pripravljalnih sej, ko je nekaj dni pred začetkom simpozija prišel v Tinje. Drugače so se seje v pripravo simpozija odigravale ali v Rimu, Gorici, Tinjah ali Ljubljani in so se jih udeležili pač tisti, ki so mogli. V času poteka simpozija v Tinjah so se člani pripravljalnega odbora in še ta ali oni vsak večer zbrali na sestanke, na katerih so obravnavali tekoče zadeve simpozija, pred vsem pa pripravljali resolucije ali sklepe, ki naj bi jih na podlagi razpravljanja ob koncu zasedanja simpozij sprejel in objavil slovenski verni javnosti.

UDELEŽENCI

Pripravljalni odbor je na simpozij povabil vse, na dopustu se nahajajoče slovenske misijonarje in misijonarke, kakor tudi one, ki so se pripravljali na odhod v misijone, vse bivše misijonarje in misijonarke, vodilne osebnosti v slovenskem misijonskem zaledju in njih sodelavce, predavatelje in poročevalce, časnikarje in druge, ki so se posebej za simpozij zanimali, pa tudi skupino misijonsko zavzete mladine iz Ljubljane, vsaj k udeležbi na enopopoldanskem zasedanju.

Tako so prišli na simpozij poleg sklicateljev Jezernika, Mikuža, Kopeiniga, Sodja, Hočevarja, Lampreta, Lenčka in drugih, ki jih že zgoraj omenjamo: Od misijonarjev generalni vikar farafanganske škofije na Madagaskarju France Buh CM, iz Bangkoka s. Frančiška Novak, z Madagaskarja s. Marija Pavlišič, s Slonokoščene obale frančiškanka Brezmadežne s. Štefanija Sever (zdaj na študiju v Grazu) in laiška misijonarka iz Zambije Barbara Rous. Od poslavljajočih se laičkih misijonark so bile navzoče Legat Mojca in škrabec Helena, ki odideta na Madagaskar še to leto, in Marija Veider, ki odide v misijone čez leto dni. Od bivših misijonarjev je bil ves čas na simpoziju kitajski in vietnamski misijonar Andrej Majcen SDB, prof. dr. Slavko Snoj, ki je nekaj časa deloval v Zairu, misijonarka iz Malazije s. Ivanka Pokovec FMM, s. dr. Gabrijela Ehrlich od Misijonskih zdravstvenih sester, nekdanja malgaška misijonarka, usmiljenka s. Danijela Šeme, škofijski duhovniki, ki so po vsaj pet let delali na Madagaskarju, Pepi Gider, Janko Kosmač in Franček Kraner, in laiška, nad 11 let delujoča v Zambiji prof. Kristina Mlakar. Končno so bili navzoči na simpoziju vsaj nekaj časa s. dr. Justina Rojc in tri leta delujoči laiški misijonar Marko Vilfan pa Lovrenc Štanta, ki so vsi bili na Madagaskarju. Misijonsko znamskarsko akcijo iz ZDA je zastopala Sonja Ferjan. Bili so na simpoziju tudi še drugi člani Misijonskega odbora v Ljubljani, Marijina sestra Terezija Lenasi, p. Stanislav Pečovnik, prof. Slapar Jakobina, prof. Boža Pleničar in morda še kdo od spodaj navedenih, ki bi bil tudi član misijonskega odbora v Ljubljani. Od vodij misijonskega dela v zaledju zamejstva so bili navzoči mons.

Levo rektor Tinj Jože Kopeinig, ki ima največje zasluge za uspeli vseslovenski misijonski simpozij v Tinjah; zraven prof. Drago Ocvirk CM iz Ljubljane, ki je bil na simpoziju glavni predavatelj in je njegovo predavanje natisnjeno na naslednjih straneh.

Lojze Škerl in mons. Jože Prešeren iz Trsta, pa mons. Kazimir Humar iz Gorice. Te so spremljale misijonske sodelavke Smotlak Ljubica, Novak Danica in prednica Marijine družbe na Via Risorta v Trstu. Koroško sta, kajpada poleg Kopeiniga, zastopala kaplan Marketz Jože in Micka Opetnik, Argentino sta poleg urednika KM zastopala bivši laiški misijonar Marko Vilfan in bogoslovec CM Tone Burja. Prišli so še posamezni misijonski sodelavci: prelat Jože Bertoncelj, urednik otroškega lista „Mavrica“, dekan Vladimir Pirih iz Postojne, mons. Šegula Frančišek s Koroške, predavatelj na simpoziju dr. Drago Ocvirk CM iz Ljubljane, župnik Halas Franc, Kerečev življenjepisec iz Prekmurja, župnik Uršič Pavel iz Bohinja in sestre Petek Elizabeta HMP z Bleda, usmiljenka Laznik Rozalija iz Ljubljane in s. Magdalena Himerlast iz Izole, dalje poročevalec slovenske oddaje Vatikanskega radia p. Franc Svoljšak S.J. iz Rima, župnik Podjavoršek Jože iz Središča ob Dravi, Bohorc Albert iz Slovenj gradca, kapucin Bešter Stane, Tržan Miro in Kerin Stane iz Ljubljane, Kozjak Marijan iz Kranja, Uršič Stane iz Kobarida, Klun Jože iz Žirovnice, Dorica Lepushitz iz Rožeka, Kropiunig Francka iz Bilčovsa, Demšar Marija iz Dunaja, pa Magister Alenka in Poznič Lučka iz Argentine. V seznamu, iz katerega so povzeti ti podatki, očitno niso navedeni tisti mladi iz Ljubljane, ki so se za eno popoldne udeležili simpozija. Že proti četrti uri popoldan so pričeli prihajati imenovani udeleženci, le nekaj od teh jih je prišlo šele naslednje jutro.

Po večerji smo bili povabljeni v dvorano, ki je bila okrašena s pestrobarvnimi, vsebinsko versko bogatimi preprogami, ki jih izdelujejo v samostanu Marienhill pri Beljaku črne žene iz Južne Afrike. Razložil nam jih je JOŽE KOPEINIG, ki je kot gostitelj vsem udeležencem izrekel dobrodošlico. Sledil je na traku posneti razgovor Jožeta Kopeiniga z nadškofom o vtisih obiska Zambije in Madagaskarja. Škof je zavzeto govoril o misijonarjih in njihovih ljudeh in je obisk označil kot nadvse pomemben. Na koncu intervjuja je o obisku nadškofa in spremljevalcev spregovoril tudi predstojnik slovenskih lazaristov na Madagaskarju Peter Opeka CM iz Vangaindrana. Končno nam je škofov spremljevalec, bivši laiški misijonar na Madagaskarju Marko Vilfan ob zanimivih skioptičnih slikah prikazal in razložil prizore z obiskovanja in še to in ono z Madagaskarja.

Nato smo šli vsi v kapelo in skupaj zmolili rožni venec, v katerega skrivnosti nas je s kratkimi meditacijami uvajal Franc Sodja CM.

8. OKTOBERA DOPOLDNE

Moderator tega dne je bil po programu UREDNIK „KATOLIŠKIH MISIJONOV“, ki je ob devetih dopoldne začel delo dneva z molitvijo k Mariji, prvi misijonarki, Materi poganov in Kraljici misijonov.

Povabil je MONS. MIKUŽA, da spregovori uvodne besede. Ta je najprej pozdravil prelata mons. Jezernika, Jožeta Kopeiniga, lazarista Lenčka in Sodja, navzoče misijonarje in časnikarje. Opozoril je na vodilno tematiko tega simpozija „Mladina in misijoni“. Spomnil je na papežev poziv mladini, naj se oklene ideala žrtve za službo človeku in Kristusu. Navedel je na kratko trojni cilj simpozija: Kako mladino ogrevati za misijonsko delo in jo nanj navajati, kako dajati potrebno oporo laiškim misijonarjem in misijonarkam in kako priti do izdajanja misijonskega lista v Sloveniji. V zvezi s tem zadnjim ciljem je spomnil na domislenco Jožeta Kopeiniga prejšnji večer: Naj se iznad Tinj prikaže na koncu simpozija beli dim, ki naj naznani ta slovenski misijonski list. Mons. Mikuž je dejal, naj bi dvorana misijonskega simpozija bila kakor dvorana zadnje večerje, kjer naj bi misijonski apostoli skupaj z Marijo doživeli prihod Svetega Duha nad vse delo simpozija. Priporočal je, naj bi prosili Slomška, Baraga in Gnidovca, da nam izprosijo pri Bogu blagoslov. Spomnil se je za misijonsko delo med Slovenci zadnjega časa tako zaslužnega prelata dr. Vilka Fajdiga. Sporočil je pozdrave simpoziju od škofa Buriča, ki je predsednik misijonskega odbora pri jugoslovanski škofovski konferenci, in pozdrave še drugih.

Moderator je nato povabil MONS. JEZERNIKA, da ob začetku tega simpozija pove svoje misli kot tisti, ki je organiziral prvega v Sloveniku pred petimi leti. Mons. Jezernik je pozdravil simpozij v imenu Slovenika, Slovenske teološke akademije v Rimu in slovenskega rimskega društva Slomšek. Omenil je, da mora biti teološka

Pogled na zborovalno dvorano Tinjskega doma ob začetku misijonskega simpozija. Ob sprednji mizi sta vidna levo mons. Franc Mikuž in v sredi predavatelj dr. Ocvirk.

akademija prav za prav hvaležna misijonskemu simpoziju, kajti kot prvi v Sloveniku je sprožil celo vrsto simpozijev v Rimu: Slomškovega, Trinkovega, Ciril-Metodovega, Ivanocyjevega in Sedejevega, ki jih je doslej akademija organizirala v Sloveniku. Zahvalil se je mons. Mikužu in Jožetu Kopeinigu, da sta organizirala in izvedla ta drugi vseslovenski misijonski simpozij.

Na moderatorjevo povabilo je spregovoril tudi JOŽE KOPEINIG kot gostitelj. Najprej je izrekel dobrodošlico vsem, ki so prišli šele to jutro. Povdaril je, kako se Tinje počutijo srečne, kadar pridejo tja misijonarji ob svojem oddihu v domovini, zakaj: „Misijonsko delo je za Cerkev bistveno, je kot ogenj, ki mora svetiti“, tako je dejal. Nato je pozdravil tudi v nemščini navzoče časnikarje in radijske poročevalce, sporočil pozdrave mons. Checinja, internuncija z Madagaskarja, dalje ravnatelja papeških misijonskih družb v celovski škofiji, župnika Leitnerja, kakor tudi celovškega škofa Kapellarija.

Po Mikuževih uvodnih besedah in pozdravih mons. Jezernika in rektorja Kopeiniga je moderator povabil DR. DRAGA OCVIRKA CM, profesorja na pariškem Institut Catholique in na Ljubljanski teološki fakulteti, da nastopi s svojim predavanjem, za katerega so ga prireditelji naprosili. Besedilo njegovega predavanja je sledeče:

KRISTUS MED KRŠČANSKIMI IN NEKRŠČANSKIMI IZROČILI.

Končno poročilo izredne sinode 1985 narekuje: „Ker se svet stalno razvija, je treba stalno analizirati znamenja časov, da bi ljudje jasneje zaznali oznanjevanje evangelija in da bi bila cerkvena dejavnost za odrešenje sveta večja ter bi tako pripeljala v življenje.“¹

V tridesetih minutah, kolikor so mi jih odmerili, bom poskušal ustreči sinodalni zahtevi in bom predstavil položaj sodobnega sveta, da bi jasneje uvideli, kakšne so možnosti in ovire za misijonsko dejavnost, pa tudi kaj ta dejavnost sploh pomeni in kaj obsega.

Sodobni svet je razdeljen na dvoje: na razvite in nerazvite, na bogati sever in revni jug. V prihodnjih desetletjih se bo usoda človeštva odigravala v odnosih med tema dvema svetovoma. Od teh odnosov je odvisna tudi usoda Cerkve, še zlasti zato, ker sta zahodna civilizacija in Cerkve bistveno povezani.

1. Kriza zahodne civilizacije.

Zahod je v krizi. Ta ni le ekonomska, ampak je veliko globlja: gre za krizo civilizacije. Vzgibi in vzroki naglih sprememb in razvoja kot so npr. nove tehnologije, različni kulturni, ideološki in verski vplivi, poplava informacij, gospodarske vojne, informatika in telematika, idr., nimajo lastnega pomena in smisla. To dvoje jim daje kolektivna zavest, ko jih enkrat osvoji. Takrat jih spremeni ali v osvajačnost in ustvarjalnost, ali pa v zagrenjeno črnogledost in obup. Vir krize je v kolektivni zavesti in iz nje raste podoba prihodnjih desetletij. Scenarij za leto 2000 je v glavnih obrisih že določen, vendar pa sta njegova podoba in uresničitev odvisni od naših odločitev, izbir in moči. Bolj ko nam je jasno, za kaj gre, bolj bomo lahko vplivali na razvoj sveta. Poglejmo torej zgodovino in vsebino te krize.

Sociologi pravijo, da je bilo leto 1968 prelomnica v naši civilizaciji. Takrat je mladi rod zavrgel utilitaristično miselnost, ki jo je gojila povojna generacija. Le-ta se je usmerila predvsem v razvoj in pridobivanje, svojim potomcem pa ni dala „navodil za uporabo“ nakopičenega bogastva. Ni ustvarila nobene etike in filozofije in ni imela nobenega drugega smotra kot bogatenje in uspešnost. Vendar pa mladim ni uspelo ponuditi nobenega drugega družbenega projekta in nobenega drugega sistema vrednot, zato je prišlo do notranje destabilizacije civilizacije.

Kriza civilizacije se v življenju izraža v štirih pojavih, ki so med seboj tesno povezani. To so: družbena razdrobljenost, družbeno-kulturna praznina, zaton velikih institucij in vračanje konzervatizma.

Družba se spreminja v vedno bolj pisan mozaik, ki ga sestavljajo številne mikro kulture, različni življenjski stili v miselnosti. To je še zlasti opazno pri mladih, ki ustvarjajo celo eksotične in asocialne mikro kulture. Posledica te splošne usmerjenosti sta družbena razdrobljenost in medsebojna odtujenost. Tako družbo je vse težje organizirati, in ker ni več skupnega organizacijskega modela, je družbeno telo vse manj povezano in strnjeno.

Levo: Moderator prvega dne simpozija Ladislav Lenček CM; desno: Predavatelj dr. Drago Ocvirk CM.

V teh okoliščinah se ponujata v bližnji prihodnosti dve rešitvi: prišlo bo ali do *geta* ali do *vkjučevanja v širšo družbo*. Zaenkrat je možno še oboje. Getska usmeritev vodi v družbo, ki bo povezovala in organizirala različna „plemena“, med katerimi ni več nobene izmenjave, vplivanja in sodelovanja. Takšno ureditev nujno spremljata brezbriznost in osamljenost. Alternativa temu je civilizacija vključevanja in svobodnega povezovanja. Vsak naj bi se vključil v družbo po svojih potrebah in željah, nekako „po naročilu“. V tem primeru bi se še okrepil individualizem, saj bi bila družba le vsota svobodnih dogovarjalcev in ne bi imela nobene moči in pravice nad njimi. Vendar se zdi, da lahko le tako združimo napredek, eksplozijo individualnosti in potrebno ekonomsko prožnost.

Družbeni mozaik je lahko bogastvo, če ga povezuje skupen projekt ali mit, sistem vrednot ali vsaj simbolov. Toda prav tega temeljnega pogoja za edinost v različnosti ni več: skupna kultura se je razblinila. Za različnimi življenjskimi stili se skrivajo različne morale in miselnosti. Teme, ki so doslej združevale kot npr. domovina, narod, religija, uspeh, bogastvo..., ne združujejo več. Nanje gleda vsak po svoje in se temu primerno obnaša. Zvestv pripadnosti in solidarnosti vse bolj slabi. Nič ne združuje vseh, pa tudi nič ne vzdrami in ne vznemiri vseh. Kulturna praznina je destabilizirala družbeno strukturo. Družba je mirna, brez pretresov, pa tudi hroma,

brez cbrambnih refleksov. Mehanizmi družbene mobilizacije so odpovedali.

Odgovor na to praznino je lahko ali *pragmatizem* ali *idealizem*. Prvi je kratkoročen, sproti odgovor: nekakšen izpopolnjen sistem „znajdi se“. Takšno prilagajanje krizi je pogosto pri mladih, ki bežijo pred kulturno praznino v aktivizem ali sebično preračunljivost. Občasni vali množičnega navdušenja za kakšno dobro stvar se hitro poležejo, za njimi pa ostane še večja vrzel in še bolj očitna potreba in zahteva po idealih kot doslej. V letih, ki prihajajo, bo ustvarjanje sistema vrednot eno od odločilnih vprašanj pri reševanju civilizacijske krize. Pri tem ne gre pozabiti, da ni jasnih meja med vero v vrednote in zavzetostjo za uresničevanje načrtov po eni strani ter fanatizmom in imperializmom na drugi strani. Vedeti je treba tudi, da lahko kulturna praznina vodi v dogmatizem, pomanjkanje karizmatičnega voditelja pa kliče po trdi roki. Povezanost in solidarnost, skupinski ponos in njegova afirmacija so med pogoji za preživetje in razvoj družbe, vendar pa tudi fašistični izrodki niso zrasli daleč proč od teh vrednot.

Velike institucije kot npr.: stranke, sindikati, Cerkve, idr. so v zatonu. Ljudje jim ne zaupajo več in so prepričani, da jih slabo ali pa sploh ne predstavljajo. Med temi institucijami in ljudmi ni več skupnih interesov. Tretji vidik krize je torej kriza sistemov. Zato ljudje iščejo močne osebnosti in jih najdejo v svetu „show businessa“ in športa. Vendar so te osebnosti zgolj slepilno in neučinkovito nadomestilo za institucije v zatonu. Ponekod so te institucije zamenjali karizmatični voditelji, kot sta npr. papež in Reagan.

Okoliščine narekujejo torej tudi neko rešitev na področju oblasti. Kdo naj vlada, ali *upravljalci* ali *voditelji*? Po ljudskem prepričanju sta za krizo kriva država in oblast. Ne zaupajo jima več, ker krizo le upravljata, ne pa odpravljata. Tehnokraci in birokrati ne zmorejo krize in ne mobilizirajo čustev pa tudi sposobni niso predlagati novih življenjskih stilov. Kriza civilizacije se tako razodeva tudi kot kriza vodenja in voditeljev na vseh področjih: ni državnikov, mislecev, umetnikov, svetnikov. Vsako preveč osebno vodstvo se lahko sicer sprevrže, vendar postaja očitno, da zahod ne more brez voditeljev, kot kažeta tudi primera Reagana in Thatcherjeve.

Ljudje se vse bolj vračajo k starim vrednotam, želijo si miru in malo oddiha: čutiti je neko utrujenost. Povojno obdobje je bilo usmerjeno v razvoj, spreminjanje, graditev modernega sveta. Danes pa so se ljudje usmerili drugam. Ohraniti hočejo sicer dosežke prejšnje generacije, obenem pa želijo obnoviti moralno. Novi konzervativizem lahko vodi krizo v dve smeri, pač glede na to, ali bo odgovoril nanjo s *tradicijo in redom* ali pa bo združil računalnik s „konzervativnim“ duhom, kot je to storil Reagan.

Zaenkrat je konzervativizem bolj reakcija na trideset let svobodenjaštva na moralnem področju in reakcija na vmešavanje države v civilno družbo. Če bo ostal pri tem, potem se bo sprevrgel v restavracijo, kjer bosta vladala red in šovinizem. Razvije pa se lahko

Skupina udeležencev simpozija ob prihodu. Od leve na desno stoje: Franc Sodja CM, Kristina Mlakar, Barbara Rous, o. Jože Kokalj SJ; v ozadju pa Tržan Miro, Boža Pleničar in mons. Franc Mikuž.

v novo obliko konzervatizma, ki bo težil po eni strani k moralni obnovi in povezavi s starimi vrednotami, po drugi strani pa bo vključeval v ta sistem vrednot nove tehnologije in nove oblike organiziranega dela, počitka, gospodarstva in življenja. To gibanje jasno vidi potrebo po „transcendentnem“, po smislu in sistemu vrednot. S tem odgovarja na kulturno praznino in v tem je njegova resnična moč.

V Jugoslaviji položaj ni bistveno drugačen od položaja, ki sem ga pravkar opisal. Bolj ko so posamezne republike razvite, večja je družbena razdrobljenost in več je mikro kultur. O družbeno-kulturni praznini in o zatonu institucij ni vredno izgubljati besed. Iz ankete o položaju, zavesti in ravnanju mladih pa razberemo, da se vračajo tradicionalne vrednote. V prikazu te ankete pravi Jožica Grgič: „Mladi kažejo očitna znamenja akcijske pasivnosti, saj jih tri četrtine ni družbenopolitično aktivnih. Še prav posebej niso naklonjeni članstvu v ZK... Videti je, da mladi Jugoslovani bežijo od politike in se raje zatekajo na področja, ki niso politično „zastrupljena“. Opredeljujejo se predvsem za tiste vrednote, ki jih lahko uresničijo brez političnega zavzemanja. Njihovi življenjski cilji so osredotočeni na zasebnem področju. Največ vprašanih Jugoslovancev šteje za najpo-

membejnšo vrednoto mirno življenje v krogu družine in prijateljev, zatem si želijo, da bi bili sami svoji gospodarji in se ukvarjali samo s tistim, kar jih zanima, na tretje mesto postavljajo dober gmotni položaj, želja po političnem potrjevanju pa je šele na osmem mestu.“² Novinarica še pravi, da ne bi smeli gledati na mladino prezirljivo, „pa četudi se do nekaterih vprašanj opredeljuje osuoljivo tradicionalistično. Kajti bolje se je opreti na vrednote, ki so preživele stoletja, kot pa na nekaj meglenega, kjer je gotovo samo to, da je negotovo. Tako recimo, pripisuje mladina velik pomen poslušnosti starejšim in nadrejenim, nedolžnosti do zakona, pri čemer zlasti izstopajo mladi s Kosova in iz Črne gore, podrejanju, krepitevi države... Za mlade imata izredno pomembno vlogo tudi nacionalna in verska pripadnost, kar je prav tako znamenje oživljanja ali nikoli preživetega tradicionalizma.“³

Sredi takšnega sveta in tako zarisane bližnje prihodnosti živijo in delajo katoličani, tudi slovenski. S to civilizacijo so zlití v eno, pa naj ji pritrjujejo ali zavračajo, so do nje brezbrizni ali pa se v njej angažirajo. Razumljivo je, da nas zanima, kako se znajdejo verniki v tej in drugih civilizacijah, ko govorimo o njihovem poslanstvu in misijonski dejavnosti. In ko bomo osvetlili položaj katoliške Cerkve tu, bo postalo tudi bolj jasno, ali so okoliščine misijonski dejavnosti naklonjene ali ne.

2. Katolištvo v naši civilizaciji.

Sodobno katolištvo je v preoblikovalnem procesu, ki so ga sprožili laiki, kasneje pa se jim je pridružila hierarhija. Karizmatična gibanja in trdoživost ljudske vernosti so vse jasneje razodevala nezavesten odpor proti razkroju katolištva v sodobnem svetu in zahteve po trdni in oprijemljivi identiteti. V zraku je bila želja po prekinitvi nenehnega eksperimentiranja in iskanja, ljudje so hoteli več gotovosti, duhovnosti, reda in celo strogosti. Podobne želje so imeli tudi neverni in oddaljeni, ki se jim je stožilo po katoliških običajih, obredih, javni navzočnosti in umetniški dejavnosti. Ta pričakovanja so se dokončno izkristalizirala ob Janezu Pavlu II., so bila sprejeta in se začela uresničevati. Vse kaže, da se bo ta usmeritev z leti še okrepila.

Ustvarja se nov katoliški svet, nova kultura, ki je preseгла najbolj radikalna in utopistična reformistična stališča. To ni vračanje v preteklost ali zanikanje koncila, ampak rast koncila in njegovega duha v življenje laikov, v naši civilizaciji. V enem stavku bi lahko označili te spremembe kot prehod od *Gaudium et spes* k *Lumen gentium*; prispodobo o nevidnem kvasu v testu je zamenjala podoba svetilke na svetilniku.

V vsakdanji dejavnosti so prenesli poudarke od gibanj k župniji; od elitnega vernika k preprostemu. Med gibanji dajejo prednost tistim, ki pospešujejo duhovno obnovo in življenje, manj pa se posvečajo tistim, ki delujejo misijonsko, tistim, ki evangelizirajo posamezne sloje in razrede ali se politično udeležujejo. Teh premikov ni sprožilo

Simpozij so počastili z svojo udeležbo tudi nekateri vodilni Korošci, kot n. pr. tu vidni inšpektor dr. Valentin Inzko, ki sedi zraven župnika Uršiča Pavla iz Bohinja.

cerkveno vodstvo in ni del njegove strategije. V resnici je vodstvo nekakšen moderator, ki usklajuje različne usmeritve in jih poskuša vključiti v celotno poslanstvo Cerkve. Vemo, da hierarhija dolgo ni bila naklonjena karizmatičnim gibanjem, ki so nastala brez nje in so bolj ali manj proti-institucionalno nastrojena, iracionalna in izrazito čustvena. Hierarhija tudi ni kriva za osip in redčenje Katoliške akcije. Ves ta proces je v resnici tesno povezan s krizo civilizacije in je njen odsev na verskem področju.

V Cerkev se vračajo tisti, ki jih je moderna družba razočarala, in med njimi je vse več mladih. Vprašanje je, ali bodo ti verniki osvojili in spremenili cerkveno telo, kot jim je to uspelo na obrobju, in še zlasti, ali jim bo uspelo prodreti v krajevna občestva, v župnije? Če jim to uspe, bo prišlo do konzervativne sinteze med preteklostjo in ustvarjalnim kritičnim odnosom do sedanjosti. Primer te sinteze lahko vidimo v papeževi misli in dejavnosti.

Zaenkrat smo še daleč od uresničitve in posplošenja te sinteze. Razlogi za to so zopet civilizacijski. Liberalna in meščanska miselnost je namreč bistveno zaznamovala našo civilizacijo in človeka v njej.

Izoblikoval se je poseben tip človeka, ki odklanja v imenu lastne avtonomije vsakršno zunanjo postavo, pa naj bo verska, tradicionalna ali družbena. Zato se je morala vera umakniti iz javnosti v zasebnost, kjer tudi ni več na varnem, saj je ta miselnost podjarmila tudi zaseb-

nost. V imenu te miselnosti si namreč človek izbere, kar mu je všeč, in pusti, kar mu ni. Od vere zadrži tisto, kar mu pomaga, da ublaži življenjske negotovosti in trpljenje, ne zmeni pa se za njene zahteve, ki vsebujejo tudi odpoved in žrtev. Tradicionalna vera izginja, poraja pa se vera, ki se je prilagodila miselnosti in danostim liberalne meščanske civilizacije.

Prilagojena vera ohranja, kar je sprejemljivo za sodobno miselnost in koristno za življenje, po tihem pa izloča spomin na Jezusov križ, ki je še vedno znamenje prekletstva: pohujšanje za ene in no-rost za druge. Okrnjena sta tako vsebina vere kot krščansko razodetje. Krščanska etika se je prelivala v etiko spodobnosti: kaj je spodobno in kaj ni, o tem pa odločajo liberalna, ne pa evangeljska merila. Razlika med krščansko in meščansko moralno je očitna v formulaciji „zla-tega pravila“. Deklaracija o človekovih pravicah iz leta 1789. pravi: „Ne stori drugim, kar ne bi želel, da ti drugi storijo.“ Tu je formu-lacija negativna, v evangeliju pa pozitivna: „Vse, kar želite, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim“ (Mt 7,12).

Liberalna meščanska miselnost pogojuje tudi krizo apostolskih duhovnih poklicev. Duhovniki v pastoralni delujejo v svetu, ki ga s svojim načinom življenja dejansko kritizirajo. Ljudje jih imajo ali za junake, ali bedake, ali mazohiste; nič od tega nima veljave, zato

Dva odlična zastopnika primorske misijonske dejavnosti: slovenski vikar tržaškega škofa, mons. Škerlj, in vodja goriškega misijonskega dela, mons. Humar.

Pobudnik misijskih simpozijev, rektor Slovenika mons. dr. Maksimilijan Jezernik; desno
sobrata Franc Sodja CM in Franc Buň CM.

ni privlačno. Čisto drugačen je odnos do menihov. Ti se jasno razlikujejo od sveta, so suvereni in živijo zunaj časa. To ugaja liberalno mislečemu človeku, ki ga meništvo privlači zaradi svoje ekstravagantnosti. Čeprav je sprto z njegovimi ideali, se mu zdi originalna in vabljava pot za samouresničenje. Tudi ob teh dveh primerih vidimo, kako liberalno meščanstvo kroji krščanstvo s svojimi škarpami.

Ovira za uresničitev konzervativne sinteze je tudi posebna oblika sodobnega iskanja *Boga*. Iskalcev ne manjka, vendar pa so prekinili z versko tradicijo ter poudarjajo zgolj individualno izkustvo in doživetje Boga. Zanimivo je, da mladi iskalci ne odklanjajo Cerkve, toda v njej se ne zasidrajo, ampak potujejo neobvezno iz ene skupnosti v drugo. Postali so nekakšni verski nomadi, ptice selivke, ki se ustavijo zdaj v eni, zdaj v drugi Cerkvi; poberejo nekaj v eni religiji, nekaj v drugi, ne da bi jim to povzročalo najmanjše težave. Njihov Bog in njegovo doživljanje sta onstran konfesionalnih in religijskih meja.

Po bežnem pregledu življenjskega utripa naše civilizacije in Cerkve v njej je očitno, da je zelo težko odgovoriti pozitivno ali negativno na začetno vprašanje: ali so pri nas okoliščine za misijonsko dejavnost ugodne ali ne? In končno, ali je sploh jasno, kaj je misijonska dejavnost? Gotovo je le to, da gremo v tuje kraje, kjer se

bomo srečali s tujimi izročili. Poglejmo torej, kakšen je ta svet, kaj katoličani počnejo tam in kaj drugi, njihovi gostitelji, od njih pričakujejo.

3. Evangelizacija tretjega sveta.

Preden nakažemo nekaj vidikov evangelizacije v tretjem svetu, je treba vsaj bžno predstaviti njegov položaj, ki bistveno vpliva na vsebino in potek evangelizacije.

a. Položaj tretjega sveta

Tretji svet je ime za dežele južne poloble in se močno razlikuje od Zahoda. Sestavljajo ga zelo različna izročila, civilizacije, tako da jih ne povezuje nič drugega kot skrajna beda.

Ob koncu stoletja bo na svetu pet milijard in pol ljudi, od tega kar štiri in pol na jugu. Te tri četrtine človeštva bodo pridelale le eno četrtino svetovne proizvodnje. To pomeni, da se do konca stoletja ne bo nič bistveno spremenilo: nerazviti bodo še naprej nerazviti, zadolževanje se bo nadaljevalo, hrane ne bo dovolj, še vedno bodo uničevali tla in tropski gozd, podivjane urbanizacije ne bodo ukrotili, boj med državo in civilno družbo še ne bo prenehal, kulture se bodo še naprej med seboj spopadale in uničevale... To stanje bodo ponekod omilili, drugod še poslabšali, pač odvisno od posameznih dežel. V dveh naslednjih desetletjih se bodo vojaški izdatki še večali, pomoč nerazvitim pa bo taka kot je danes, ko samo Švedska in Norveška dajeta en odstotek narodnega dohodka za nerazvite, vsi drugi pa manj. V letu 1985 smo porabili 1100 milijard dolarjev za vojaške potrebe, kar znaša več kot ves dolg tretjega sveta za deset let. V tem času se bo tudi bistveno povečala že tako velika tehnična prednost Zahoda.

Svet je res postal ena sama vas, toda le na področju informacij in zvez, na področju razvoja in življenjskih pogojev pa je razdeljen in, bolj krivičen kot kdaj koli prej. Doslej se je prebivalstvo povsod preživilo samo: pridelalo je, kar je rabilo, in porabilo, kar je pridelalo. Zdaj pa je tretji svet odvisen od hrane, ki jo kupuje na Zahodu. FAO predvideva, da bo v prihodnjih letih trpelo lakoto 600 milijenov ljudi, 200 pa jih bo od nje umrlo. Ljudem ni uspelo najti politične rešitve za te probleme.

S tem svetom, ki se boleče spreminja, se nanovo srečuje evropsko katoliško krščanstvo. Gre za ponovno srečanje, kjer naj ne bi šlo več za širjenje našega katolištva, ampak za njegovo rast iz domačih izročil, iz domače civilizacije. To delo so prevzele domače krajevne Cerkve, zato so se tudi spremenile naloge in dolžnosti Zahodnih Cerkva, misijonskih ustanov in samih misijonarjev. Vključujejo se v pastoralni načrt krajevnih Cerkva in ga pomagajo uresničevati. Domačini usmerjajo in vodijo delo, zato je treba videti, kako sami ocenjujejo svoj položaj in možnosti za širjenje evangelija.

b. Izzivi za domače Cerkve

Poleg krajevnih posebnosti, ki po svoje izzivajo posamezne Cerkve, se domače Cerkve v tretjem svetu spopadajo tudi s skupnimi

Še drugi odlični udeleženci misijonskega simpozija. Na sliki levo je v ospredju dr. Stanko Hočevar SDB, zraven pa urednik „Mavrice“, mons. Jože Bertoncelj. — Desno v ospredju misijonarka s. Frančiška Novak OSU iz Tajske, zraven pa dr. Gabrijela Ehrlich iz Družbe misijonskih Zdravstvenih sester.

izzivi kot so velika verstva, revščina in zavest o sebi in svoji rasti.

Po koncu kolonialnega obdobja doživljajo različna verstva, še zlasti velika, nekakšno obnovo: na nekaterih področjih so zašla v fundamentalizem, na drugih pa se sekularizirajo. V glavnem pa vsa ta verstva vse bolj med seboj sodelujejo, še zlasti pri obrambi in pospeševanju skupnih človeških in duhovnih vrednot. To sodelovanje označuje tudi konec prozelitizma, medsebojnega nerazumevanja in podcenjevanja. V teh okoliščinah se poraja nova teološka misel, ki je osredotočena na božje kraljestvo. Delo zanj vsebuje različne dejavnosti: osvoboditev, dialog, inkulturacijo in oznanjevanje. Tudi graditev Cerkve je podrejena gradnji Kraljestva.

Drugi izziv je revščina. Boj proti njej vse pogostejše organizirajo medverske skupine ali pa kristjani, kjer ni drugovercev. Teološko gledano gre za celostno osvoboditev, ki obsega ves človekov svet, ne le njegovo notranjost. Z reševanjem socialnih vprašanj je povezano tudi vprašanje o odnosih med državo in verstvi. Država ne bi smela biti konfesionalna, pa tudi ne brezbrizna do verskih vrednot, sicer bodo v njej skupnosti, ki bodo tako ali drugače zapostavljene in s tem tudi neosvobojene.

Tretji izziv za domače Cerkve pa je njihova lastna identiteta. Evangelizacijo pojmujejo kot graditev krajevne Cerkve, ki je v dia-

logu s kulturo, verstvi in revnimi. Mednarodni misijonski kongres v Manilli 1979. je izjavil, da je evangelizacija najprej naloga krajevne Cerkve. Vendar pa so domačini prepričani, da v katoliški Cerkvi ni dovolj svobode in zaupanja, kar seveda močno ovira pravo evangelizacijo. Zato teologi veliko razmišljajo o Cerkvi in poudarjajo, da je inkulturacija velikonočno dogajanje, kjer ne umre le domača kultura, ampak tudi Cerkev, ki je evangelij prinesla. Tako skupaj vstaneta domača Cerkev in krščanska kultura. Zgodovinska in kulturna podobnost, njena duša obudi domačo Cerkev in živi naprej. Vendar je zelo težko uresničiti lastno identiteto zaradi miselne, pa tudi finančne odvisnosti od Zahoda.

Poseben izziv za nekatere Cerkve sta komunizem in islam. Komunizem se je razširil tudi na južni polobli in preganja tako različna verstva kot tudi domača izročila in še množi bedo бедnih. V nekaterih muslimanskih deželah ponovno uvajajo šeriatsko pravo, drugod pa katoličane v najboljšem primeru prenašajo kot nujno zlo.

Afriški in malgaški škofje so izdali v Kinšasi 1984. pastoralno spodbudo z naslovom „*Cerkev in dvig človeka v Afriki danes*“. V vzpodbudi razmišljajo tudi o verovnosti Cerkve in o možnostih za evangelizacijo. Kar pravijo za Afriko, velja za cel tretji svet, pa tudi za nas, mislim. „Verovnost Cerkve in možnosti za evangelizacijo bodo sorazmerne z njeno solidarnostjo z upravičenim afriškim teženjem, da afričani vzamejo v roke lastno usodo. Ta verovnost in možnosti bodo sorazmerne s pripravljenostjo Cerkve, da išče rešitve za probleme in gradi to celino. Čisto določeno, verovnost Cerkve in sprejem njenega sporočila sta odvisna od odgovorov, ki jih bo dala na vprašanja kot so tale: kakšno vlogo ima Cerkev v sedanjem položaju? Kakšen je odnos krščanske misli do izkoriščanja, ki se v Afriki nadaljuje? Kaj prispeva Cerkev k dvigu ljudstev, ki jih že dolgo zatira spolno, rasno ali razredno razlikovanje? Kaj storiti proti korupciji, ki se razvija v naših deželah?“⁴

4. „Naj gredo v Galilejo...“

Po tem, kar smo povedali, lahko rečemo, da je svet brez središča, da ni višjih in nižjih izročil, dežel, ljudi... Kakor hitro bi se nekdo hotel postaviti v središče, nad druge, bi mu vsi takoj oporekali. To spoznanje se je utrdilo tudi v Cerkvi. Nobena krajevna Cerkev ni vsa vesoljna Cerkev, pa naj ima še takšne zgodovinske zasluge ali pa kar koli drugega. Zaslužni Cerkvi v premislek so Gospodove besede: „Ko naredite vse, kar vam je bilo ukazano, recite: 'Nekoristni hlapci smo, naredili smo, kar smo bili dolžni narediti'.“ (Lk 17, 10). Vesoljno Cerkev sestavljajo vse krajevne Cerkve, brez razlike. V tem okviru so razumljive papeževe besede maja letos, ko je sprejel predstavnike papeških misijonskih ustanov: „Cerkev je misijonska, ali pa sploh ni več evangeljska... Če gledamo geografsko je evangelij danes, dva tisoč let po ustanovitvi Cerkve, oznanjen celemu svetu. Vendar pa Cerkev ne pozablja v okviru svojega evangelizacijskega poslanstva, da je dolžna dvigati človeka, pospeševati

Tri laiške misijonarke na simpoziju v družbi z malgaško misijonarko s. Marijo Pavlišič. Od leve na desno: Škrabec Helena in Legat Mojca, ki sta že odpotovali na Madagaskar, in pa Veider Marija, ki odide prihodnje leto. Med tem se je Legat Mojca morala že vrniti

družbeni razvoj in braniti človekove pravice.“⁵ V teh besedah je narejen korak od geografskega pojmovanja poslanstva k evangelijskemu pojmovanju. To zahteva spreobrnjenje vseh in vsakogar: posameznika, naroda, kulture, Cerkve in struktur. „Zato se nujno potrebni evangelizaciji (v misijonih) pridružuje v drugih deželah še naloga ponovne evangelizacije.“⁶

Nobeno izročilo ali civilizacija, pa naj bo krščanska ali ne, nima v zakupu Kristusa. Evangelizacija je potrebna v izročilih, ki še niso ustvarila lastnega krščanskega življenja, izražanja in misli; potrebna pa je tudi v izročilih, kjer so krščansko življenje, izražanje in misel postali del izročil ali kulturne dediščine tako, da so kristjani nekako razlašeni in morajo nanovo iznajdevati svoje obnašanje, govorjenje in mišljenje. Za oboje je Kristus *pred njimi*: naproti mu gredo z duhom in težo lastnih izročil ali pa ga ne bodo nikoli srečali. Za oboje je Kristus *med njimi*: v njegovem imenu se bodo povezovali v novo zavezo različnih in enakovrednih izročil, ki se med sabo oplajajo in bogatijo ali pa bodo ostali ravnodušni drug do drugega, zaprti v pogubno samozadostnost in zlagano vzvišenost ter drug drugemu odrekli krščansko ime in pravico do obstoja.

Naj bodo okoliščine misijonski dejavnosti naklonjene ali ne, eno je gotovo: zaradi našega zveličanja moramo k drugim. Preden nas drugi potrebujejo, potrebujemo mi njih. To spoznanje ni le sad življenjskih izkušenj, ampak izvira iz studencev vstajenjske skrivnosti in njene logike.

V Matejevem poročilu o vstajenjskih dogodkih (prim. Mt 28) se prepletajo križ, poslanstvo, Vstali in krst. „Angel pa je spregovoril in rekel ženama: 'Vama se ni treba bati! Vem, da iščeta Jezusa, križanega. Ni ga tukaj. Vstal je, kakor je bil rekel.' Ženi sta našli poslanca, sporočilo in ukaz namesto trupla. „Pojdita brž in povejta njegovim učencem: 'Vstal je od mrtvih! Pred vami pojde v Galilejo, tam ga boste videli.' Glejta, povedal sem vama.“ Poslanec pošlje ženi, da bi drugim, nejevernim moškim, sporočili veselo oznanilo. „Brž sta zapustili grob in prestrašeni, pa silno veseli stekli sporočit njegovim učencem.“ In glej, prav takrat, ko sta tekli oznanjat, „jima na lepem pride Jezus naproti in reče: 'Pozdravljeni!' Oni dve pristopita, mu objameta noge in ga počastita.“ V poslanstvu, v „misijonu“ sta srečali, spoznali in počastili Vstalega. S tem je dokončno potrjena resničnost njegovega poslanstva: „Ne bojta se! Pojdita in sporočita mojim bratom, naj gredo v Galilejo; tam me bodo videli.“

Tako kot ženama se je zgodilo enajsterim. Niso najprej srečali Vstalega, ampak njegove poslance: ženi. Šele ko so se odpravili drugam, v Galilejo, so ga srečali. „Ko so ga zagledali, so se mu do tal priklonili, nekateri pa so dvomili.“ Jezus jih ni prepričeval, ampak jih je poslal: „Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence.“ Naj v začetku dvomijo ali pa ne, Jezusovi učenci bodo srečali Vstalega na poti k drugim in v srečanju z njimi, tam bo on: „Vedite pa: jaz sem z vami vse dni do dovršitve sveta.“

Tudi ni slučajno, če Vstali naroči učencem, naj krščujejo. Po besedah svetega Pavla smo bili s krstom „skupaj z njim pokopani v smrt, da bi prav tako, kakor je Kristus po veličastnem Očetovem posegu vstal od mrtvih, tudi mi stopili na pot novega življenja“ (Rim 6,4). Ne le krščenec, ampak tudi krščevalca mora umreti: usoda Janeza Krstnika je usoda vsakega krščevalca, pa naj bo posameznik ali krajevna Cerkev. Zato je poslanstvo križ, srečanje z drugim, umiranje sebi, je spreobračanje, brez katerega ni mogoče vstati in se srečati z Vstalim. Vsako tako srečanje, vsako spreobrnjenje pa je korak naprej za njim, ki je „pot, resnica in življenje“.

Opombe:

¹ Škofovska sinoda, 20 let koncila, Cerkevni dokumenti 30, Ljubljana, 1986, 54

² J. Grgič, Proč od politike – v zasebnost, v Delo, 20. 9. 1986; Sobotna priloga, 19

³ J. Grgič, prav tam, 19

⁴ L'Eglise et la promotion humaine en Afrique Aujourd'hui, v La Documentation catholique, n°. 1913, 268

⁵ Jean Paul II., Mission et réévangélisation, Allocution au Conseil des

Oeuvres pontificales missionnaires, La documentation catholique, n°. 1922, 690

^o Jean Paul II., Prav tam, 690

Glavni viri:

- Les enjeux de la fin du siècle, dirigé par A. de Tarlé, Paris, DDB, 1986
- Esprit, La religion... sans retour ni détour, n°. 4-5, 1986
- M. de Certau, J.-M. Domenach, Le christianisme éclaté, Paris, Seuil, 1974
- J.-M. Ploux, Le Christ aventuré, Paris Desclée, 1985
- Spiritus, Questions des Eglises, n°. 104
- La Maison-Dieu, Réflexions sur l'Eglise locale, n°. 165
- R. Panikkar, Le dialogue intrareligieux, Paris. Aubier, 1985
- L.: mutation des modèles missionnaires au XXXe siècle, Expérience d'inculturation chrétienne, Les Cahiers de l' ICL, Lyon, 1983

Ko se je moderator predavatelju za tehtna izvajanja zahvalil, je povabil navzoče k debati, h kateri se je najprej oglasil mons. Mikuž z vzpodbudo k razgovoru o stvari. V naslednjem navaja poročevalc le nekaj prispevkov debaterjev:

France Buh: Med nekrščanskimi in krščanskimi izročili pri narodih, ki direktno vstopajo v krščanstvo iz animizma, domala ni trenj, vsaj opaznih ne.

S. Frančiška Novak OSU: Bila so trenja, na primer med francoskimi misijonarji in domačini Tajске, radi narodne občutljivosti obeh. Tudi so misijonarji kdaj premalo razlikovali med izrazi verovanja in pojavi kulture. Po koncilu so na Tajskem na vsa vodilna mesta v Cerkvi prišli domačini; zdaj je zблиževanje lažje, čeprav se razvija z vso previdnostjo. Pri inkulturaciji je treba imeti pred očmi velikansko razliko med miselnostjo vzhoda in zapada.

Dr. Ocvirk: Kajpada v odnosu med krščanstvom in poganstvom je treba vpoštevati razlike po posameznih deželah in ljudstvih, na primer kadar primerjamo Afriko s Kitajsko. Pri Kitajcih je bila odrešenjska misel navzoča že vsaj 600 let preje kot na Zapadu, dočim v Afriki kaj takega narodopisje in zgodovina ne beležita. Za naše pojmovanje evangelizacije narodov je to težko, ker nimamo pred očmi odrešenjskih religij med predkrščanskimi ljudstvi. Vse odrešenjske religije so nekako preraščanje človeka. Budisti na primer sploh ne vprašajo za Boga; človek se naj odrešuje sam.

O. Kokalj: Ko govorimo o krizi verovanja med krščanskimi narodi, pomislimo, da obstoji kriza verovanja prav povsod, tako pri mohamedancih, hinduistih, itd. Mi kristjani se vse lažje izkopljemo iz krize, dočim utegnejo drugi še bolj lezti vanjo. — Glede verske naravnosti med mladino se mi zdi, da je pri njej vse preveč samo iskanje duhovnosti, premalo pa odprtosti v apostolat, tudi misijonski. Treba je mladini razširiti horizonte.

Mons. Jezernik čestita predavatelju, a vpraša: Kje je tisto sonce, ki naj zasije kljub krizi nad človeštvom? Prejel je knjigo iz Ugande, kjer avtor kaže, kako Cerkev prinaša narodom tudi kulturno rast.

Dr. Ocvirk povdari, da je Cerkev že skozi 2.000 let varuhinja kulturnih zakladov in da je vprašanje inkulturacije prav v tem, da se domači civilizaciji posreduje krščanska kultura.

Lenček pripominja, da je najbrže eno velikih trenj krščanstva s poganstvom krščansko verovanje v nadnaravno življenje.

Prelat Bertoncelj: Povdari, kako je treba najmlajše uvajati v odnos do misijonov, k smislu za odpoved in žrtev.

Bešter Stane: V čem obstoji rešitev problemov?

Ocvirk: Ne mislim dajati kakih vizij. Cerkev naj po vseh potih z resnico vpliva, kakor dela celo osebno papež Janez Pavel II. Povsod povdarjati načela a ne običajati v konzervatizmu. Napram mladim Cerkvam se ne zapirati vase.

Po debati mons. Mikuž predloži seznam morebitnih tem za tematico prihodnjega misijonskega simpozija. Povabi navzoče, da zaznamujejo teme, ki se jim zde najbolj sprejemljive.

Moderator nato prosi vse, da se v medsebojno spoznanje na simpoziju vsak kratko predstavi, kar se v redu izvrši.

8. AVGUSTA POPOLDNE

Popoldanske ure so bile določene deloma za poročanje o misijonskem delu posameznih skupnosti slovenskega prostora deloma pa za romanje h Gospej Sveti.

Poročanje se je takole razvijalo:

Za slovensko Koroško je poročal JOŽE KOPEINIG: O njihovi velikopotezni akciji v pomoč vzdrževanju domačih bogoslovcev, kako je nastala in se razvijala. Začeli so jo slovenski salezijanci (Ivan Matko SDB) v Selah, katera fara vzdržuje zdaj že 55. domačega bogoslovca. Nato se je vodstvo te akcije preneslo na Slovenski škofijski dušnopastirski urad v Celovcu. Zdaj je že 811 bogoslovcev, ki so jih ali jih še podpirajo Slovenci na Koroškem. Akciji odlično služi „Misijonski list“ kot občasna priloga verskega tednika Nedelja. List zadnje čase vedno bolj in bolj poroča tudi o misijonskih vprašanjih in objavlja marsikaj iz pisem slovenskih misijonarjev. Za pomoč vzdrževancem slovenski Korošci prispevajo letno okrog 1.500.000 šilingov (1 dolar = 15 šilingov.). Kar se nabere splošnih misijonskih darov, jih oni ali sami oddajajo misijonarjem ob njih obisku, ali pa jih pošljejo uredništvu „Katoliških misijonov“, v njega Sklad za vse slovenske misijonarje. V ta sklad vsako leto prispevajo tudi znatno vsoto iz Akcije Treh Kraljev, eno tretjino vsega, kar se nabere pri tej akciji po slovenskih župnijah. Korošci sodelujejo z ustanovo „MIVA“ za oskrbo misijonarjev s potrebnimi vozili. Zbirajo zdravila za misijone, rabljeno obleko, znamke... Ni pa med slovenskimi Korošci misijonskih poklicev. Poročevalec je dejal, da bo treba v ta namen v prihodnje kaj več storiti in da se v ta namen namerava začeti z misijonskimi krožki.

MONS. MIKUŽ je poročal za vse tri slovenske škofije. Povedal je, kako važno vlogo je imel na prvem simpoziju prelat dr. Vilko Fajdiga, ki je tamkaj o misijonskem delu v domovini po drugi svetovni vojni obširno poročal. Mons. Mikuž se je potem spomnil „očeta slovenskega misijonstva“ dr. Lamberta Ehrlicha. Poročal je, kako misi-

jonska ideja v Sloveniji zaživi pred vsem ob raznih dneh, posvečenih temu ali onemu področju misijonske zavzetosti: Misijonski dan otrok, dan gobavcev, misijonski dan bolnikov, misijonski dan redovnic, svetovna misijonska nedelja, duhovniški misijonski dan... Najlepši sado-vi misijonskega dela v zaledju so pač novi misijonski poklici: Lani je odšlo iz Slovenije in drugod kar devet slovenskih misijonarjev in misijonark, letos jih je že šest prejelo misijonski križ. Dve od njih sta med rami na simpoziju in odideta v novembru na Madagaskar. Za misijonski poklic se je poleg teh prijavilo še 11 drugih fantov in deklet, ki bi pred vsem radi kot laiški misijonarji vsaj nekaj let svoje mladosti darovali misijonom. Kardinal Tonka, odgovorni za evangeli-zacijo narodov, stoji na stališču, da ne sme noben misijonski poklic ostati neizrabljen. Slovenski škofje so pred nedavnim poklicali v živ-ljenje „MISSIO“, ustanovo, ki naj skrbi za laiške misijonske poklice, za njih socialno zavarovanje in za njih vsestransko pripravo ter oporo iz domovine, ko odidejo na delo v kak misijon.

V naslednjem naj objavimo besedilo ustanove „Missio“, ki je bila vest o njej sporočena misijonskim sodelavcem prav na tem sim-poziju. Najprej zadevni nadškofov dopis mons. Mikužu, potem pa STATUT sam:

Ljubljana, 25. septembra 1986

Gospod

msgr. Franc Mikuž, župnik

Dragi gospod župnik,

pošiljam Vam statut Skupnosti slovenskih laiških misijonarjev in mi-sijonark „Missio“ in Vas hkrati imenujem za voditelja te ustanove v smislu 2. člena in hkrati tudi za zastopnika v ljubljanski nadškofiji. Za kandidate, ki se bodo prijavili v svojih škofijah, boste Vi vodili seznam in sprejemali poročila ter urejali vse potrebno s Slovensko pokrajinsko škofovsko konferenco. Mariborskega in koprškega škofa sem prosil, naj imenujeta v svojih škofijah zastopnika te skupnosti.

Upam, da bo stvar dobro stekla in da bo zares v pomoč slovenskim laiškim misijonarjem in misijonarkam kakor tudi drugim, ki hočejo sodelovati v Cerkvi.

Najlepše pozdrave

Alojzij Šuštar
predsednik SPŠK

STATUT SKUPNOSTI SLOVENSKEGA LAIŠKIH MISIJONARJEV IN MISIJONARK „MISSIO“

1. člen – Skupnost slovenskih laiških misijonarjev in misijonark „Mi-sio“ je ustanovila Slovenska pokrajinska škofovska konferenca, da v njej za čas usposabljanja za delo v Cerkvi doma, med zdomci, izseljenci ali v misijonih ter za čas tega delovanja med seboj poveže laike, ki si s svojim delom na ta način „prizadevajo za spopolnitev v ljubezni in skušajo zlasti od znotraj prispevati k posvetitvi sveta“ (kan. 710) tam, kjer misijonsko delujejo.

2. člen – Povsod v svetu člani te skupnosti živijo v tisti bratski ustanovi, ki v povezanosti z njo misijonsko delujejo (kan. 714), v domovini pa jih družijo duhovna in bratska vez, za katero skrbi voditelj te ustanove, ki ga imenuje metropolit. Vsak škof v svoji škofiji določi posebnega zastopnika voditelja.
3. člen – Član te skupnosti postane vsak laiški kandidat, ki ima resno voljo primerno se usposobiti za začasno ali trajno delo v Cerkvi. Sprejem v skupnost s posebno listino potrdi krajevni ordinarij prošilca na njegovo utemeljeno prošnjo in priporočilo zastopnika te skupnosti v posamezni škofiji.
4. člen – Poročila o delovanju skupnosti, o njenih novih članih in drugih za skupnost in Cerkev pomembnih zadevah voditelj pošilja Slovenski pokrajinski škofovski konferenci na naslov metropolita kot predsednika te konference.
5. člen – Za vse člane skupnosti se v času njihovega usposabljanja za delo in v času delovanja v Cerkvi preko Redovnih skupnosti Slovenije ureja in zagotavlja socialna varnost v obliki polnega, to je zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja.
6. člen – Slovenska pokrajinska škofovska konferenca more ta statut dopolniti, kakorkoli spremeniti ali nadomestiti z novim statutom. Statut je sprejela in potrdila Slovenska pokrajinska škofovska konferenca na svoji seji dne 4. septembra 1986 v Ljubljani.

Alojzij Šuštar
 nadškof in metropolit
 predsednik SPŠK

Ljubljana, 4. septembra 1986

Moderator je nato povabil zastopnico takozvane Misijonske znamskarske akcije v Severni Ameriki FERJAN SONJO, ki je najprej spomnila, da je bilo izčrpno poročilo o delu te misijonske organizacije podano na prejšnjem misijonskem simpoziju (in bilo tudi objavljeno kasneje v „Katoliških misijonih“), zato podrobnega poročila zdaj ne daje, ker se ni nič bistvenega spremenilo. Poročala je, da njihova organizacija zbere za misijonarje in jim pošlje letno okrog 50.000 U.S.A. dolarjev. Vodi jo odbor, a nje duša je lazarist Karel Wolbang CM, ki tedensko v „Ameriški domovini“, objavlja takozvana „Misijonska srečanja in pomenke“, v katerih podaja misijonsko duhovno vzgojo, poročila in pisma o slovenskih misijonarjih, o delu oziroma prireditvah posameznih odsekov MZA, o pošiljkah misijonarjem, itd. MZA zbira in pošilja pomoč tudi za vzdrževanje domačih bogoslovcev in je bilo doslej vsaj 400-tim pomagano s tem; za vsakega dobrotniki darujejo letno po 300 dolarjev. Poročevalka je omenila, da se število starejših članov MZA manjša, med mladimi pa ni dosti zanimanja za to lepo delo.

K poročilu Sonje Ferjan je mons. Jezernik pripomnil, da je ta organizacija že ob priliki prvega misijonskega simpozija zbrala in oddala denar za „štipendijo dr. Gregorija Rožmana“, ki bi z njo kak slovenski duhovnik študiral misijonsko znanost v Rimu, da se pa ta štipendija ne izrablja, ker zaenkrat ni kandidata za ta študij.

Sonja Ferjan, tajnica Misijonske znamkarske akcije, poročča. Desno: o. Jože Kokalj S.J., moderator drugega dne Misijonskega simpozija.

Moderator je prosil MONS. JEZERNIKA, da poda poročilo o misijonskem delu v Rimu, pred vsem kajpada med tamkajšnjimi Slovenci. Mons. je povedal, da na sami misijonski univerzi Urbaniani deluje več Slovencev. Njegovo lepo slovensko misijonsko delo je med drugim posredovanje denarne pomoči misijonarjem. Društvo „Slomšek“ obhaja vsako leto misijonsko nedeljo in zbere ter pošlje pomoč rimskih Slovencev misijonarjem. Sklep 1. misijonskega simpozija, naj se v Neaplju namesti spominska plošča misijonarju Knoblaharju, bo treba čim prej izvesti.

Pred mikrofonom je stopil FRANC SODJA CM, ki je na podlagi lepega pisanega poročila o misijonskem delu Slovencev v Kanadi, o tem poročal bolj na kratko. Tam se versko življenje in delovanje odigrava v petih slovenskih narodnih župnijah, ostale rojake tamkajšnji slovenski duhovniki obiščejo dvakrat na leto. Med ljudmi je misijonska misel stalno prisotna. Organizirano so začeli misijonsko delati v Torontu pred 33 leti. Misijonski krožek pri cerkvi Marije Pomagaj šteje 15–20 članov. Ima mesečne sestanke, ki se začno s sveto mašo ali molitveno uro za misijone, nato se nadaljuje v dvorani. Glavna prireditve je na misijonsko nedeljo, ko imajo tombolo v pomoč vsem slovenskim misijonarjem, te prireditve se udeležujejo slovenski rojaki iz vsega torontskega področja in tudi od drugod. Poleg tombole organizirajo še takozvani misijonski zajtrk, ki tudi

nekaj misijonarjem rodi. Krožek je v pisemski zvezi z večino slovenskih misijonarjev. Kako napreduje pomoč, ki jo zanje pridobe, pokaže primerjava: Leta 1966 so zanje prejeli 900 dolarjev, lani kar 21.000. – Pred dvema letoma so v Torontu ustanovili še takozvani Apostolski krožek mladih, ki misijonsko vzgaja in navaja k vsakršnemu sodelovanju. Doslej je šla ena članica pomagat v Buenos Aires, druga med Indijance Severne Kanade, dve sta odšli na Madagaskar. Krožek zlasti s sodelovanjem neke kanadske organizacije za oskrbo otrok pripravlja in pošilja zašojnike z živili, zdravili in obleko, ki jih pošilja na Madagaskar, v Zaire in drugam, pri čemer mladini pomagajo tudi starejši rojaki.

Za Tržaško ozemlje sta poročali SMOTLAK LJUBA in NOVAK DANICA, ki sta opozorili na to, da pač slovenski verniki tamkaj sodelujejo tudi pri škofijskih misijonskih akcijah. Slovenska skupnost v Rojanu, Trst, ima v okviru slovenske Marijine družbe misijonski odsek, ki pod vodstvom dušnega pastirja Stanka Zorka veliko naredi za misijone, posebno v pomoč slovenskim misijonarjem, katerim so v preteklem letu na primer poslali okrog 25.000.000 Lir pomoči. Podpirajo tudi misijonske bogoslovce. Lepo uspeva tudi zbiranje in pošiljanje oblačil v misijone in so odposlale že 74 paketov raznim misijonarjem. Marijina družba na ulici Via Risorta 3 v Trstu letno prireja misijonske proslave, za katere pogosto prof. Slama napiše originalna besedila iger. Poročevalki sta izrazili željo in potrebo, da se na tržaškem organizira enotno vodstvo slovenskega misijonskega sodelovanja.

O delovanju na Goriškem, v kelikor spada pod Italijo, je poročal prelat Dr. KAZIMIR HUMAR, ki je tudi povdarjal sodelovanje tamkajšnjih slovenskih ljudi z lokalno Cerkvijo, ki se živahno misijonsko udejstvuje. Na slovenskem radiju od časa do časa nastopijo slovenski misijonarji in drugi misijonski delavci. Za svetovno misijonsko nedeljo letno pripravijo misijonsko prireditev s srečolovom v pomoč slovenskim misijonarjem, za katere tamkajšnji verniki sploh radi darujejo in se potem darovi razdele misijonarjem-obiskovalcem ali pa pošljejo v Sklad KM za vse slovenske misijonarje. Kadar pride na Goriško kak misijonar, je že v navadi, da pride ne le v ljudske šole, ampak tudi v srednješolske slovenske zavode in mladini govori o misijonskem delu. Že dolgo vrsto let za vsako misijonsko nedeljo v Gorici izdajo in natisnejo posebno misijonsko brošuro „Misijonska nedelja“, ki se razdeljuje tudi po tržaških slovenskih župnijah, ne le na Goriškem, in je vedno lepo sprejeta.

K poročilom se je oglasil dr. Ocvirk s predlogom, naj bi simpozij vplival tudi na slovenske izseljence v Zapadni Evropi in njihove dušne pastirje, da bi se tudi med njimi širila misijonska misel in sodelovanje s slovenskimi misijonarji, kar je bilo od vseh pozdravljeno.

MISIJONSKO ROMANJE

Po končanem popoldanskem programu smo vsi skupaj poromali H GOSPEJ SVETI, večinoma v za to pripravljenem avtobusu, deloma na privatnih avtomobilih. Tam se je zbralo poleg številnih vernikov

Fred glavnim oltarjem pri Gospej Sveti. Med mašniki je glavni celebrant škof Kapellari. V ospredju Franc Buh poda duhovno misel pred gotovim delom svete maše.

pred vsem veliko mladine iz obeh dijaških domov Mohorjeve družbe, Slomškovega za dekleta in Modestovega za fante. Kakih 40 duhovnikov je somaševalo s škofom Kapellarijem, kajti udeležencem simpozija se je pridružilo tudi mnogo slovenskih koroških dušnih pastirjev. Slovesni sprevod se je pomikal pod starodavnimi oboki cerkve, v kateri leže svetniški ostanki škofa Modesta, ki je bil eden prvih označevalcev evangelija, misijonarjev, med našimi predniki pred 1.300 leti. CELOVŠKI ŠKOF KAPELLARI je maševal in pridigal v slovenščini. Med mašo so fantje in dekleta iz Mohorjevih domov prižgali ob Modestovem grobu posebne sveče in jih podali sedmerim navzočim misijonarjem, da so jih le-ti ponesli pred oltar pri darovanju. Med mašo so prepevale poleg gojencev Modestovega doma tudi črnke iz Južne Afrike in pa zbor slovenskih šolskih sester. Lepa, pomembna pobožnost.

Naj poročevalec na tem mestu omeni, da se je na misijonskem simpoziju ne le govorilo o misijonih, ampak tudi molilo zanje. Poleg zelo slovesnih mašnih liturgij in zasebne molitve vsakega posameznika se je vsak dan začel s skupno molitvijo hvalnic, ki so se je udeleževali vsi udeleženci, ne le duhovniki in redovnice, ampak tudi laiki. Te jutranje pobožnosti je izredno lepo vodil vodja Modestovega doma DR. STANKO HOČEVAR SDB; poročevalec je mnenja, da verjetno nikjer na svetu ne opravljajo tako obogatenih hvalnic, niti med člani kontemplativnih redov, kakor smo to doživljali na misijonskem simpoziju.

Ta dan je vodil vse delo kot moderator bivši zambijski misijonar in sedaj provincial slovenskih jezuitov O. JOŽE KOKALJ S.J. Napovedal je program tega dne, potem pa povabil k mikrofonu rojaka iz Argentine, da je podal poročilo o delovanju misijonskega krožka v argentinski takoimenovani Slovenski vasi, ki ga je on vodil v času med povratkom z Madagaskarja in odhodom v Avstrijo. Nato je moderator povabil še bogoslovca Toneta Burja CM, tudi iz Slovenske vasi v Argentini, da je prebral poročilo o misijonskem krožku Misijonskega zavoda Baragovega misijonišča istotam. Ker v nadaljnjem sledi obširno poročilo urednika KM o misijonskem delu v Argentini, tu ne navajamo vsebine poročil teh dveh argentinskih zastopnikov. K besedi se je nato javil prelat Jože Bertoncelj, urednik otroškega lista „Mavrica“, ki je v daljšem kramljanju podajal svoja izkustva z najmlajšimi. Poročal je o trikraljevskem bogoslužju v Sloveniji, o misijonskem dnevu otrok 6. januarja, o geslu: Vsak Mavričar naj bo misijonar, namreč v svojem srcu.

Po še nekaj drugih intervencijah je moderator povabil urednika „Katoliških misijonov“, da poda poročilo o zgodovini in današnjosti tega slovenskega misijonskega lista, ki že skoraj 40 let izhaja v izseljenstvu, kamor se je umaknil iz domovine, in v zvezi s tem o misijonskem delu argentinskega izseljenstva. Izvajanja našega urednika so bila naslednja:

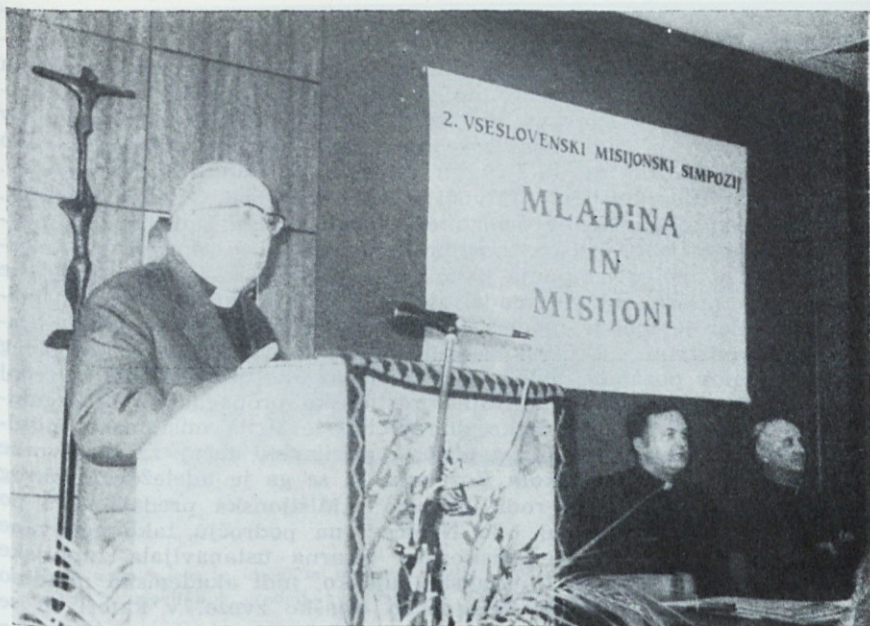
„KATOLIŠKI MISIJONI“ IN MISIJONSKO DELO V ARGENTINI.

Misijonskega dela med izseljenci v Argentini si ni mogoče prav predstavljati, če ne pogledamo nazaj, kako smo lazaristi prišli do misijonskega delovanja v Argentini in po svetu.

I.

Skupina za misijonstvo zavzetih duhovnikov, med njimi svetnik Anton Merkun in lazarist Andrej Tumpej, je že med prvo svetovno vojno ustanovila „Misijonsko zvezo“ za pospeševanje misijonskega dela med Slovenci, in „Misijonsko mašno družbo“, ki naj bi opravljala takozvane „večne“ maše za žive in pokojne ude, udnina pa naj bi se stekala v sklad za slovenske misijone med pogani. „Misijonska zveza“ je tudi izdala prve Misijonske koledarje, začetni z letom 1917. Ta „Misijonska zveza“ je z nabranimi sredstvi kupila malo graščino v Grobljah pri Domžalah, ki jo je po nekaj drugih poskusih izročila Misijonski družbi sv. Vincencija Pavelskega, lazaristom, pod pogojem, da iz tega središča razvijajo slovensko misijonsko akcijo. Le-ti so postojanko nazvali „Misijonišče Groblje pri Domžalah“. Slovenski lazaristi smo od tedaj naprej sprejeli obveznost misijonskega dela med Slovenci.

Leta 1923 je Peti slovenski katoliški shod v Ljubljani pozval Misijonišče Groblje oziroma lazariste, naj začno izdajati mesečnik „Katoliški misijoni“. Že oktobra istega leta je izšla prva številka lista, ki se je tedaj začel tiskati v nekdanji tiskarni slovenskega „Katoliš-

Ena centralnih osebnosti na misijonskem simpoziju je bil bivši misijonar na Kitajskem, v Vietnamu, Hongkongu in v Taiwanu, Andrej Majcen SDB, ki je spregovoril, ko se je nadškof Šuštar (na desni z mons. Mikužem) udeležil simpozija.

kega tiskovnega društva" (kasneje, do zavlade komunizma v domovini imenovane „Jugoslovanske tiskarne“). Že po nekaj letih so lazariisti v Grobljah osnovali „Misijonsko tiskarno“, ki je od tedaj naprej ta list tiskala in ga razpošiljala v do 15.000 izvodih po Sloveniji in zamejstvu. A svoj 19. in 20. letnik so „Katoliški misijoni“ doživeli leta 1943 v Ljubljani, kamor so se rešili pred nacistično okupacijo, ki je zasegla in uničila Misijonišče Groblje z Misijonsko tiskarno in onemogočila nadaljevanje tamkajšnjega misijonskega dela, tudi „Katoliških misijonov“.

Tedaj in že preje je v Sloveniji živahno misijonsko deloval vodja tega področja cerkvenega življenja, po vojni s Koroške došli rojak, univerzitetni profesor dr. Lambert Ehrlich; v to so ga določili slovenski škofje. Ustanovil je v Ljubljani škofijsko Misijonsko pisarno, izdajal priložnostno glasilo Duhovniške misijonske zveze, organiziral mednarodne akademske misijonske kongrese v Ljubljani, vpeljal zbirko misijonskih knjižic „Tabu“ in izdal več zvezkov takozvane Misijonske knjižnice, pospeševal je zadevo proglašenja Barage blaženim, in tako naprej, sploh, bil je duša slovenskega škofijskega misijonskega življenja in delovanja. Z misijonsko akcijo Misijonišča Groblje in „Katoliških misijonov“ je bil ves čas tesno povezan in je bilo to

sodelovanje na idealni višini. Zato je bilo čisto naravno, da sem se takoj kot že nekajletni sodelavec „Katoliških misijonov“ z begunskimi KM obrnil najprej na dr. Ehrlicha glede nadaljnjega izhajanja lista, saj je bil le-ta tudi uradno glasilo slovenskih papeških misijonskih družb. Dogovorila sva se, da z izdajanjem KM nadaljujemo v Ljubljani, kjer je bila tedaj zasedbena oblast še italijanska, in tako so v Ljubljani izšli še 19., 20. in 21. letnik „Katoliških misijonov“. Med tem so komunistični aktivisti v Ljubljani pod Gradom ubili dr. Ehrlicha, ki so ga KM v osmrtnici nazvali „očeta slovenskega misijonstva“. Škofijsko vodstvo misijonske akcije se je obrnilo na urednika KM, da poleg izdajanja lista KM prevzame še vodstvo škofijske misijonske pisarne in tam nadaljuje tudi s škofijsko misijonsko akcijo, v kolikor je bila ta mogoča v zasedenem ozemlju vsaj pod Italijani. Pod vodstvom „škofijskega misijonskega sveta“, ki ga je poleg drugih svetov porajala malo prej realizirana škofijska sinoda, je tedaj misijonska pisarna izvajala trojno misijonsko propagandno in organizatorno akcijo: Med škofijsko duhovščino je širila misijonsko miselnost in v ta namen tudi organizirala misijonski tečaj za duhovnike pod osebnim vodstvom škofa Rožmana, ki se ga je udeleževalo okrog 50 duhovnikov in ki je rodil brošuro: „Misijonska predavanja“; po dosegljivih farah, kjer ni bilo Nemcev, na področju takoimenovane Ljubljanske pokrajine, je Misijonska pisarna ustanavljala župnijske misijonske odseke; med ljubljansko dijaško, tudi akademsko mladino pa je ustanovila slovensko Misijonsko dijaško zvezo, v kateri so se mladi ljudje izobraževali in misijonsko ogrevali, pa tudi misijonsko delovali, zlasti ob Misijonski nedelji in binkoštnem Misijonskem dnevu bolnikov z idejo „Trpljenje za misijone“; v Ljubljani je tako delovalo 20 krožkov med deklištvom, kakih 12 krožkov med fanti in nekaj krožkov med akademičarkami, poleg misijonskega študijskega krožka med izobraženci. To sicer krajevno omejeno, a lepo misijonsko prizadevanje, ki je rodilo tudi tri bogate letnike „Katoliških misijonov“ in „Misijonskih koledarjev“, pa je bilo prekinjeno v veliki meri s prihodom Nemcev tudi v Ljubljano, ko niti „Katoliških misijonov“ ni bilo mogoče več izdajati kaj dalj časa, povsem pa je prenehalo z mesecem majem leta 1945. V že drugo begunstvo se je poleg mnogih drugih duhovnikov in laikov umaknil urednik „Katoliških misijonov“ vodja škofijske misijonske pisarne. Tako so z njim tudi „Katoliški misijoni“ doživeli že svoje drugo begunstvo: Najprej pred Nemci v Ljubljano, potem pod novimi oblastniki v Argentino, še preje pa v begunska taborišča in v Rim.

Ker je bilo med begunci tudi mnogo članov Misijonske dijaške zveze in še več nekdanjih naročnikov in bralcev „Katoliških misijonov“, zato je njih urednik skušal vsaj z razmnoženinami ohranjati med njimi misijonsko misel. Urejal je v Rimu, kjer so se počasi begunski lazaristi naselili pri svojih italijanskih sobratih, „Begunske Katoliške misijone“. Razmnoževali so jih v taborišču v Senigaliji in pa v Rimu; šli so pa vsaj v nekaterih izvodih v vsa slovenska begunska taborišča. Iz Rima je begunski misijonski propagandist vzdrževal stike z nekdanjimi skupinami naročnikov KM, z Goriško (s podporo

„Zlasti zadnja leta je idejni in strokovni vodja „Katoliških misijonov“ Franc Sodja CM“ kot je izjavil njih urednik na simpoziju. Tu Sodja govori o laiških misijonarjih.

mons. Mirka Brumata), s Tržaško potom Marijine družbe na Via Risorta in one v Rojanu (kjer je bil tedaj dušni pastir njegov sobrat Gregor Jože CM) in nekaj malega tudi s koroškimi ne begunskimi misijonskimi dejavniki.

Leta 1947 za Božič se je urednik KM naselil v Buenos Airesu v Argentini. Že maja naslednjega leta so izšli tam spet tiskani „Katoliški misijoni“, in sicer prav za odhod laiškega misijonarja zdravnika dr. Janeza Janeža v misijon salezijanca Jožefa Kereca, do katerega mu je pomagal priti. Od tedaj naprej, od maja 1948 izhajajo torej v Buenos Airesu izseljenski „Katoliški misijoni“, ki bi torej leta 1938 doživeli 40 letnico izhajanja v izseljenstvu, dcim šestdesetletnico svojega tiskanega izhajanja doživljajo že letos, pri čemer ne vpoštevamo njih izhajanja kot razmnoženina v begunskih letih. Kar so pa leta 1923 „Katoliški misijoni“ sploh začeli izhajati, je letos v oktobru prav 63 let.

Zakaj so mogli „Katoliški misijoni“ v izseljenskih okoliščinah, ki so bile mnogokrat radi političnih in gospodarskih razmer zelo neugodne, izhajati?

Gotovo je bil eden razlogov okoliščina, da je vodil duhovno ves ta čas argentinsko skupnost Slovencev uvidevni, letos umrli mons. Anton Orehar, ki se mu je zdelo povsem naravno, da smo begunski oziroma izseljenski lazaristi nadaljevali med rojaki z misijonsko akcijo, katero je on privzel kot del svojega in sodelavcev dušnopastirskega delovanja.

Pomemben razlog je bilo tudi dejstvo, da med tem v domovini kljub nenaklonjenemu režimu misijonska misel ni zamrla, ampak zlasti pod previdnim in vztrajnim vodstvom pokojnega prelata dr. Vilka Fajdiga kar naprej živela in rojevala zlasti dragocene sadove novih misijonskih poklicev; vsak novi misijonar iz domovine je bil nov razlog za obstoj „Katoliških misijonov“ v izseljenstvu.

Kajpada je tudi izseljenstvo dalo nekaj novih misijonarjev in misijonark zlasti v prvih časih, ki so prav tako z onimi iz domovine predstavljali vzrok za zanimanje izseljenskih rojakov za to področje slovenskega verskega in narodnega življenja.

Kot že navedeno, je bilo med begunci in izseljenci mnogo nekdanjih naročnikov KM, ki so izseljensko misijonsko glasilo veselo pozdravili kot nekako nadaljevanje domovine vsaj v misijonskem pogledu. Tako smo v začetku mogli tiskati KM v nakladi nad 4.000 izvodov, ki so obiskovali rojake po vsem zamejskem in izseljenskem svetu, dočim je bil in je še danes ves izseljenski argentinski slovenski tisk v domovini zabranjen, tako tudi „Katoliški misijoni“.

II.

In tu preidem k odgovoru na vprašanje, kako je bilo in je z misijonskim delom med izseljenci v Argentini, mimo dela Baragovega misijonišča potom „Katoliških misijonov“.

Skoraj bi rekel, da mi je kar hudo za tistimi prvimi časi. Kajti tedaj tam še ni bilo razvejanega organizacijskega življenja in delovanja, kakor je bilo to v drugem in tretjem in nadaljnjem desetletju argentinskega slovenskega izseljenstva. Tedaj je še vladala nekaka tozadevna praznina in misijonska akcija jo je takorekoč izrabila in napolnila z svojo navzočnostjo. Ustanovila se je Slovenska misijonska zveza z misijonskimi krožki po vseh slovenskih izseljenskih središčih v Argentini, ki je obenem povezovala vse izseljensko in deloma tudi zamejsko misijonsko delovanje. Bila je pod pokroviteljstvom škofa Rožmana, ki je tudi osebno prišel dvakrat v Argentino ter dal oporo tudi misijonskemu prizadevanju. Organ te Zveze je bil list „Katoliški misijoni“. V Argentini je Zveza z misijonskimi krožki, molitvenimi urami za misijone, z misijonskimi prireditvami in igrami in z drugim širila misijonsko misel, tako da je bila vsem domača. Izdali so se tudi trije bogati Misijonski zborniki oziroma Koledarji. Misijonska zveza je visoko dvignila zastavo Baragove zadeve in je bilo to v tistih časih pomembno tudi za poživljanje dela za Baragovo beatifikacijo celo v neslovenskih baragijanskih krogih v Združenih državah.

A dolgo ni moglo ostati pri tem tako razširjenem misijonskem življenju in delovanju. Kmalu se je namreč začela organizirati še vsa druga slovenska dejavnost, nastala je „Slovenija v malem“ v argentinski slovenski skupnosti in misijonsko gibanje in delo je moralo zavzeti prostor ob vseh drugih pojavih slovenskega življenja in se zadovoljiti z manjšim deležem. Do tega je privedla še okolnost, da je iz več razlogov vodja misijonske akcije v Argentini ponudil slovenskemu dušnopastirskemu vodstvu, naj bi le-to prevzelo misijonsko življenje vseh v Argentini obstoječih misijonskih krožkov, kar

je mons. Orehar z razumevanjem in veseljem sprejel in v ta namen določil enega svojih sodelavcev-dubovnikov za misijonskega referenta, ki naj bi to misijonsko delavnost vodil. A se je kmalu pokazalo, da poteza ni bila posrečena, in so krožki po središčih takorekoč osiroteli ter polagoma prenehali z organiziranim življenjem in delovanjem. V Argentini je ostala le še skupina začetnih misijonskih garačev, ki vplivno in zvesto sodelujejo ob misijonskih nedeljah, ob vsakoletnih misijonskih tombolah v pomoč vsem slovenskim misijonarjem in ob obisku tega ali onega misijonarja, in pa dva misijonska krožka v Slovenski vasi, eden v Misijonskem zavodu, drugi v slovenski vaški skupnosti, ki ves čas obstajata in delujeta.

V Argentini sami se je torej misijonsko delo in življenje zreduciralo na najnujnejše: ohranjanje in širjenje misijonske misli in pa pomoč slovenskim misijonarjem. To bo pač ostalo še naprej, tudi če bi tam „Katoliški misijoni“ več ne izhajali. Kajti v Argentini obstoji takoimenovano „Baragovo misijonišče“, ki je naselbina slovenskih lazaristov v Slovenski vasi, lastninsko in pravno zdaj pripadajoče jugoslovanski provinci slovenskih lazaristov ali Misijonski družbi sv. Vincencija Pavelskega, ki je bilo ustanovljeno in tako poimenovano kot nekako izseljensko nadaljevanje poslanstva slovenskih lazaristov v domovini, čeprav so nam eni in drugi Misijonišče v Grobljah uničili in zato nima Družba več striktno dolžnosti izpolnjevanja dogovora, sprejetega s prevzemom Grobelj, da iz njih izvaja slovensko misijonsko akcijo. A v družbi je ostala volja, nadaljevati z njo v okviru možnosti, in prav iz te volje so izseljenski lazaristi osnovali Baragovo misijonišče, ki naj pod nebeškim pokroviteljstvom svetniškega kandidata Baraga in po njegovem vzoru deluje misijonsko naprej in naprej kot nadaljevanje nekdanjega Misijonišča v Grobljah.

III.

Ta volja za nadaljevanje misijonskega poslanstva je bila torej tista sila, ki je vzdrževala „Katoliške misijone“ pri življenju v izseljenstvu skoraj 40 let. Značilno za list je to, da je bil vedno glasilo splošnega misijonstva in vseh slovenskih misijonarjev. Vsebinsko je list v izseljenstvu doživel to ali ono prilagoditev. Tako so izseljenski „Katoliški misijoni“ v začetku posvečali precej pozornosti vsem, ki so želeli izven katoliške Cerkve, tudi protestantizmu in pravoslavju, pri čemer sta bila odlična sodelavca pokojni dr. Franc Jaklič in še živeči p. Silvin Eiletz S. J. Ko je II. Vatikanski cerkveni zbor pristopil k ekumenizmu na posebno odločen način, so „Katoliški misijoni“ spoznali za umestno, da ne razpravljajo več o protestantizmu in pravoslavju kot misijonskem objektu, ampak da se list omeji le na nekristjane, se pravi Jude, mohamedance in pogane (h čemur bi spadali tudi brezverci), skladno z misijonskim dekretom „Ad Gentes“. (Morda bo bodočnost tudi to omejila le na „gentes“, čeprav Judje in mohamedanci spadajo pod nekristjane...!)

So pa „Katoliški misijoni“ v svojem izseljenškem času, da se tako izrazim, budno pazili, da so se omejevali v svoji zavzetosti na nekristjane oziroma da so sledili definiciji, ki je tudi v sedanjem

novem cerkvenem zakoniku, da so namreč misijoni tam, kjer Cerkve še ni oziroma je le še zelo nerazvita. Tako na primer „Katoliški misijoni“ vse svoje izseljensko obdobje niso šteli med misijonske pokrajine in med misijonarje deželá „najbolj katoliškega kontinenta“, Južne Amerike, izvzemši nekaj malega področij v teh deželah, kamor Cerkev res domala še ni prodrla. Čeprav je res, da v mnogih južno-ameriških deželah vlada veliko pomanjkanje duhovnikov in da je ljudstvo ponekod še zelo slabo poučeno o resnicah krščanske vere, je pa tudi res, da se ljudje vsi zavedajo svoje pripadnosti krščanstvu in Cerkvi in da bi jih celo užalili, ako jim ne bi tega priznali, saj vedo, da so bili krščeni in da spadajo v Kristusovo Cerkev, da niso več misijonska dežela, ampak da morajo celo sami začeti misijonariti v nekrščanskih deželah. Njih odgovor, kaj so po veri, je, da so „catolico, apostolico, romano“. Tako so se „KM“ v izseljenstvu držali načela, da obstoji misijonski svet le v Afriki in po nekrščanskih deželah Azije in Oceanije in so dosledno smatrali za slovenske misijonarje le tiste rojake, ki so v teh pokrajinah izpolnjevali in izpolnjujejo Kristusovo misijonsko oporoko: Pojdite, učite, krščujte...!

Poleg načelnim razglabljanjem in opisovanju misijonskih dežel so se KM v svoji vsebini pred vsem posvečevali tem slovenskim graditeljem Cerkve v svetu. Če pregledamo nekaj številčk lista, bo to takoj očito. Njih članki in pisma ter slike z njihovega delovanja – to je v večinski meri vsebina „Katoliških misijonov“. Kajpada so dodana tudi poročila o misijonskem sodelovanju rojakov po svetu, tudi v slovenski domovini, zlasti pa v izseljenstvu in zamejstvu, in še marsikaj drugega.

Zlasti zadnja desetletja je idejni in strokovni vodja „Katoliških misijonov“ lazarist Franc Sodja, ki sodeluje na tem simpoziju.

IV.

Pred nami je vprašanje, ali in koliko časa bi mogli „Katoliški misijoni“ v Argentini še izhajati in če je to sploh še umestno.

Zunaj domovine že iz razlogov finančnega vzdrževanja list pač ne bi mogel več dolgo obstajati. Naročniki iz začetka našega izseljenstva drug za drugim umirajo, novi izseljenski rod bi vsaj v Argentini, kjer so vsi mladi slovensko izobraženi, list mogli prebirati še dolgo časa, a nanj se naročiti in ga finančno vzdrževati zlepa ne bi mogli radi slabih gmotnih možnosti, saj stane letnik KM radi nizke naklade 1.500 izvodov kar 20 dolarjev. Tudi je treba imeti pred očmi, da se morajo izseljenski Slovenci duhovno in strokovno izobraževati tudi iz okolja dežele, v kateri žive in delajo, in v prvi vrsti vse tisto brati. Morda bi mladi Slovenci v ekonomsko boljše stoječih deželah list mogli naročati oziroma vzdrževati, a prav tam slabše obvladajo slovenščino.

Vsebinsko bi „Katoliški misijoni“ v izseljenstvu še mogli nekaj let obstajati, a je treba pripomniti, da prav radi male verjetnosti za nadaljnje izhajanje v Argentini niti nismo toliko skrbeli za formiranje uredniškega naraščaja v ta namen.

Tako je že za časa provincialnega predstojnika slovenskih laza-

ristov dr. Franca Rodeta vstala ideja o vrnitvi „KM“ v domovino, zlasti ker je list vsebinsko sicer oolno krščansko, a ne borbeno protirežimsko usmerjen in listi s podobno krščansko ideologijo v domovini brez večjih problemov od strani oblasti morejo izhajati.

Nastopil je pa pomislek od strani, kjer je ne bi pričakovali, od ljudi okrog „Družine“, češ da ne kaže ustanavljati oziroma obnavljati misijonskega lista, ampak da je veliko bolje, vzdrževati kolikor se da pred vsem en sodobno urejevan list, ki bi pa naj imel tudi misijonsko vsebino in bi tako misijonska misel dosegla ne le gotovega števila naročnikov posebnega misijonskega lista, ampak vse verne, saj naj bi bili vsi tudi misijensko formirani... Iz tega stališča se je na podlagi sklepa prvega misijonskega simpozija o slovenskem misijonskem listu pred petimi leti uvedlo v „Družini“ posebno mesečno zaglavje „Misijonska obzorja“ in naj bi bilo s tem kolikor toliko zadoščeno resoluciji simpozija v „Sloveniku“. Stališče dosedanjih „Katoliških misijonov“, slovenskih misijonarjev in tudi Medškofijskega misijonskega odbora pa je, kakor smemo reči, da je z mesečnim zaglavjem v „Družini“ le preskromno zadoščeno potrebi slovenskega misijonskega sodelovanja. Mons. Mikuž bi mogel pokazati, kako si medškofijski misijonski odbor zamišlja rešitev tega vprašanja in kakšne so ali niso možnosti za izhajanje misijonskega lista v Sloveniji.

Tu naj k temu le pripomnim, da je po sklepu provincialnega vodstva Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega ta pripravljena odpovedati se dosedanjemu nad 60 letnemu lastništvu lista, pod gotovimi pogoji, takoj, ko se doseže zadovoljiva rešitev vprašanja. Do tedaj nameravamo lazaristi v izseljenstvu nadaljevati z listom, dokler bo to količkaj mogoče, čeprav za ceno vedno večjih žrtev.

V.

Preostaja mi vsaj kratko spregovoriti o, lahko rečem, slovenski posebnosti, ki se je rodila v izseljenstvu v Argentini, o „Misijonskem zavodu“ Baragovega misijonišča. Res je sicer, da je med Slovenci pred zadnjo svetovno vojno že obstajala podobna misijonska ustanova, Knobleharjev zavod v Dravljah, ki je imel nekaj gojencev, verjetnih kasnejših misijonskih kandidatov, a je Zavod obstajal le nekaj let. V Argentini pa smo slovenski lazaristi pred skoraj 30 leti, takoj po prihodu v Slovensko vas in ob ustanovitvi Baragovega misijonišča začeli misliti na vzgojo slovenske fantovske mladine pod misijonskim vidikom. Še preden smo mogli domisliti kak stavbni ali idejni načrt za tak Zavod, smo iz vrst slovenskih družin s številnimi otroci-fanti sprejeli najprej 10 fantičev, ki smo jih začeli formirati v misijonskem duhu. Iz vrst teh prvih gojencev sta izšla dva sedanja slovenska misijonarja na Madagaskarju Peter Opeka in Rado Sušnik, dočim je France Euh odšel tja kot eden sobratov Baragovega misijonišča. Po prihodu sobrata Franca Sodja iz Kanade v Argentino se je ta Misijonski zavod razrasel idejno, stavbno in številčno. Bila so leta, ko je štel Zavod nad 40 gojencev, ki so tam prejemale duhovno misijonsko vzgojo, dopolnilno, slovensko in kulturno pa ob študiju na naši tamkajšnji farni šoli; zavod je imel kajpada tudi lastno poslopje. Gojenci

so imeli živahno delujoči Misijonski krožek, izdajali so letno vsaj štirikrat kakih 32 strani obsegajočo razmnoženino, sodelovali pri prireditvah Misijonske nedelje v Argentini, itd. Iz Zavoda je izšlo dose-daj 10 duhovnikov lazaristov, od katerih sta dva na Madagaskarju, kot že omenjeno, eden pa v Parizu v pripravi na odhod tjakaj. Med tistimi gojenci, ki niso čutili duhovniškega poklica, pa jih je bilo do-slej že pet, ki so se iz ljubezni do misijonov odločili za triletno za-stonjsko sodelovanje na slovenskem malgaškem misijonu kot laiški misijonarji, med njimi tudi med nami navzoči Marko Vilfan.

Te duhovniške in laiške misijonske poklice je rodila misijonska vzgoja v Misijonskem zavodu, pa idealizem mladih, ki se, če že ne za vse življenje v duhovniškem poklicu, pa vsaj za čas najbolj cve-toče mladosti posvete Cerkvi in bratom na misijonskem polju. Kakor je misijonarjem-duhovnikom zgled naš Baraga, tako mladim laikom lebdi pred očmi svetla podoba že nad 40 let v misijonih delujočega laiškega misijonarja dr. Janeza Janeža in drugih, ki so šli kot laiki delovat ali še delujejo v pomoč slovenskim misijonarjem.

ZAKLJUČEK.

Želja nas vseh na simpoziju je ista kot vse Cerkve, da se tudi med Slovenci v prihodnje čim bolj pomnože misijonarji duhovniki in redovnice, a da naj jim gre stat ob strani tudi čim večje število slo-venskih laiških misijonarjev in misijonark. Vsem tem naj bo vedno bolj živo in mogočno zaledje celotna slovenska skupnost, ki naj bi jo v tem pobujal slovenski misijonski list v domovini!

Moderator se je uredniku „Katoliških misijonov“ zahvalil za iz-vajanja in napovedal nekaj minutni odmor, nakar se je simpozij razvnel v razgovoru o bodoči usodi „Katoliških misijonov“ oziroma misijonskega lista v Sloveniji, saj je bilo to vprašanje eno pglavit-nih tem tega simpozija. V naslednjem objavljamo le nekatere misli iz živahne debate:

Mons. Jezernik: Ne razumem, zakaj bi prekinili z revijo „Katoliški misijoni“? Če je mogla obstajati nad 60 let in to večidel v tujini, zakaj ne bi mogla obstajati zdaj v domovini? Naj „KM“ izhajajo doma še naprej kot samostojna revija, kvečjemu v spremenjenem formatu, morda kot koroški „Misijonski list“.

Kepeinig: KM bi mogli izhajati tudi kot priloga Družine, a morali bi biti samostojen sešitek s posebnim ovitkom. Naj bi se list razpošiljal brezplačno, podobno kot se razpošilja „Misijonski list“, ki je tudi priloga tedniku „Nedelja“. Stroški izdajanja naj bi se krili iz misijonskih darov.

Sodja CM: Za KM je bilo značilno, da so bili vedno nekak forum vseh slovenskih misijonarjev, kar naj tudi ostane, saj prinašajo poleg njih pisem tudi članke in razprave, ki naj bi jih v prihodnje vanje oziroma v misijonski list prispevali strokovnjaki, da se vsebina še bolj obogati.

France Buh CM: Za nas misijonarje je misijonska revija kot so KM ogledalo, v katerem se ogledujemo vsi misijonarji, spoznavamo drug dru-gega, se medsebojno učimo.

Dr. Humar: Kaka priloga ne more nadomestiti misijonske revije, ki družu misijonarje in misijonsko zaledje. Naj bi lazaristi še naprej ostali odgovorni za revijo „Katoliški misijoni“, ki naj kar ostanejo pred vsem kot glasilo slovenskih misijonarjev, brez kakih polnzanstvenih pretenzij.

Dr. Škerlj: Soglašam z dr. Humarjem. In naj se vse, kar je bilo povedano v Lenčkovem referatu, čim prej objavi, saj je bilo v njem za mnoge marsikaj novo.

Sonja Ferjan: Naj bi še naprej izhajali „Katoliški misijoni“ kot so.

Dekan Pirih: Pri izdajanju misijonskega lista denarna plat ne sme odločati. Oblika naj bi bila manjša kot „Misijonskega lista“, raje podobna obliki „Prijatelja“ ali „Ognjišča“. Tudi naj bi se list prodajal oziroma dajal za naročnino, kajti kar zastonj dobivam, tega ne cenim toliko. Skromna naročnina pa bi se mogla izpopolniti s sredstvi iz misijonskih darov za papeške misijonske družbe. Če bo list nov, naj bi ne letal previsoko vsebinsko, urejal naj bi ga urednik s pomočjo uredniškega odbora. Nikakor si ne moremo misliti, da ne bi bilo mogoče dobiti za list dobrega urednika, saj so misijoni v Cerkvi ena najpomembnejših stvari.

Pepi Gider: Njemu je oblika „Misijonskega lista“ všeč. Doda misel, naj bi bilo v misijonskem listu nekaj strani vzgojnega značaja, da dobi mladina tudi to pri vzgoji. In naj bi tudi mladi pisali v Misijonski list!

Kokalj Jože pavidari, da nam ne gre v tej debati za prenos „Katoliških misijonov“ v Slovenijo, ampak za povsem novi misijonski list.

Škerlj: Naj se v domovini naprej izdajajo „Katoliški misijoni“ in celo ime naj ohranijo!

Humar: List naj bi se ne pošiljal vsem, ampak le tistim, ki bi ga želeli imeti in bi ga plačevali.

Lovrenc štanta: Na vsak način naj list ne bo nekaka priloga, ampak naj bo samostojna revija.

Mikuž: Ob različnosti mnenj bomo skušali na simpoziju izvesti nekako glasovanje glede obnove oziroma novega misijonskega lista. On da se je te točke bal. Na vsak način mora simpozij pripraviti vsaj soliden predlog. Nadškof šuštar je pred nedavnim izjavil, da je pogoj za list trojen: ekonomski, vsebinski in organizatorni. Predlagali bi morda, naj se list izdaja kot priloga „Družini“, a kot poseben sešitek, s posebnim ovitkom, na boljšem papirju. Izdajal naj bi ga medškofijski misijonski odbor v uredništvu enega od lazaristov, ki imajo za to delo dolgoletno tradicijo. Za ekonomijo bi bil odgovoren in jo vodil misijonski odbor. Tu naj bi določili pripravljalni odbor, ki naj bi vse potrebno za izdajanje misijonskega lista v Sloveniji pripravil. V tem odboru naj bi bili: Mons. Jezernik, Jože Kopeinig, Jože Kokalj, eden od lazaristov, morda dr. Ocvirk, dr. Humar in mons. Mikuž.

Lenček: Poroča o razgovoru z nadškofom dr. Šuštarjem v Baragovem misijonišču v Argentini. Škof je na koncu zaključil: če se ekonomsko zagotovi obstoj lista (govor je bil le o vrnitvi „Katoliških misijonov“ v domovino), ne bom imel nič proti. Lenček je mnenja po izkušnjah, da bi list v lepi obliki, dostojni vsebini in manjši naročnini (ki bi bila mogoča pri veliki nakladi) mogel v Sloveniji in zamejstvu ter izseljenstvu dobiti vsaj

20.000 naročnikov, in bi mogel živeti, zlasti če bi finance od časa do časa v potrebi dobile kako injekcijo iz misijonskih darov.

S tem je bil razgovor o KM oziroma novem misijonskem listu zaključen. Kosilo je bilo ta dan že ob 12. uri, kajti dobiti ga morajo tudi mladi, ki ob 13 pridejo iz Ljubljane na simpozij. Res so prišli z avtobusom, večinoma akademiki, akademičarke in bogoslovci. Ko so se okrepčali, smo se skupaj z njimi na stopnišču, ki vodi gori do novega poslopja Doma fotografirali. Na žalost poročevalec nima v spominu imen vseh, ki so na fotografiji, pa bo tiste ob navajanju označil kar z N. N. Sliko objavljamo, ker je vsekakor zgodovinska, saj število udeležencev drugega simpozija dvakrat presega število udeležencev prvega in so med njimi res predstavniki celotnega slovenskega misijonskega dela. (Glej prejšnjo stran!)

Od spodaj gori in od leve na desno so videti: s. Leonija Pokovec, p. Jože Lampret, Jože Kopeinig, Maksimilijan Jezernik, Kerin Stane, Marko Vilfan, Jože Prešeren; nad temi levo Vinko Zaletel, desno s. Frančiška Novak; nad Zaletelom Franc Halas, Barica Rous, France Buh, p. Stanko Pečovnik; malo spodaj gospodinja Jožeta Prešerna, Veider Marija, nad njo Legat Mojca; od leve na desno višje: Ladislav Lenček in Ciril Demšar, Boža Pleničar, N. N. iz Slovenije; nad Lenčkom Kristina Mlakar, s. Danijela Šeme, s. Štefanija Sever, s. Elizabeta Petek, s. Magdalena Himerlast, ga. Cukjati, N. N. iz Ljubljane; naslednja vrsta o. Jože Kokalj, Slapar Jakobina, Bohorc Pavel, s. Lenasi Terezija, Novak Danica, Uršič Pavel, N. N., N. N., s. Laznik Rozalija, Ferjan Sonja, Andrej Majcen, nad Bohorcem N. N. in nad tem Smotlak Ljuba, Tone Burja, N. N., Jože Bertoncelj, Franc Sodja, Franc Mikuž; od leve na desno zgoraj: Podjavoršek Jože, Škerl Lojze, Škrabec Helena, N. N., Bešter Stane. Nazaj od leve na desno: Kosmač Janko, Pirih Vladimir, Franc Šegula, N. N., Lovrenc štanta, N. N., dr. Humar, Tomažič Hanzi, N. N., s. Marija Pavličič, N. N., s. dr. Gabrijela Ehrlich, N. N., N. N., Marketz Jože, dr. Drago Oevirk, Pepi Gider. Na fotografiji ni vseh, tako na primer manjkajo rektor Modestovega doma Hočevar, Micka Opetnik, obe dekleti iz Argentine, Poznič in Magister, p. Franc Svoljšak, Demšar Marija, Kraner Franček, s. dr. Justina Rojc, in še ta ali oni. Poročevalec prosi za oprostitev radi zelo verjetnik napak pri navajanju oseb.

Po fotografiranju smo se vrnili v dvorano, kjer je moderator najprej posvetil pozornost skupini iz Ljubljane, ki se nam je pri slikanju pridružila. Njim je najprej predstavil glavne udeležence, nato pa nje povabil, da se vsem drug za drugim predstavijo, kar so tudi storili.

Nato sta sledili obe popoldanski krajši predavanji, ki sta se dotikali glavne teme simpozija: Mladina in misijoni.

Bivši zairski misijonar DR. SLAVKO SNOJ je predaval o temi:

O VREDNOTAH SLOVENSKE MLADINE.

„Za bodočnost našega naroda nimam nobenega upanja, če bo slonela na današnji lahkomišelní mladini, ki je skrajno nesramna in nišli, da ve vse. Ko sem bil mlad, so nas učili lepega vedenja in spoštovanja staršev. Danes pa hoče mladina imeti vedno prav in kipi v oporečništvu.“ (Heziod, 700 pred Kristusom.)

„Današnja mladina ima rada udobje, obnaša se nesramno, hoče razvrednotiti avtoriteto, ne spoštuje starejših, klepeta, ko bi morala delati, grdo se obnaša pri mizi, sedi z noge čez koleno in izsiljuje starše.“ (Sokrat, 370 pred Kristusom.)

„Mladi zadovoljujejo svoje telesne strasti in čutnost je na prvem mestu. Med mladimi je razširjeno komolčarstvo, da bi dosegli boljši družbeni položaj. Ne ogibajo se objestnosti. Pri tem so pogumni, ker jih življenje še ni udarilo, in polni upanja, ker v življenju še niso bili razočarani. Slepí jih popustljivost v moralnih načelih, ne vzgaja pa jih lastna življenjska izkušnja“ (Aristotel, 380 pred Kristusom).

„Ali ni del naše mladine tak, da divja zaradi strasti v sebi, da se pretepa in potika sem ter tja brez cilja ter neodgovorno vrši svoje dolžnosti? Tega so krivi starši... Na splošno ne skrbijo za svoje otroke in ni jim mar, če se nemoralno in razvratno potikajo okrog. Z razvratom, igrčkanjem in brezbožnim gledališčem zapravljajo svoje dostojanstvo“ (Janez Zlatousti, 300 po Kristusu).

„V zadnjem času so me nekateri starši prosili za nasvet. Priznajo, da sami ne vedo, kako naj vzgajajo svoje otroke. Prvotna pokvarjenost mladih je postala tako splošen madež, da bomo to vprašanje morali dati v javno obravnavo, če hočemo najti sredstva za izboljšanje stanja.“ (John Locke, 1690.)

„Nemška mladina se ne želi vezati, je nemoralna in neverna. Ne pusti se voditi ter iz najrazličnejših vzrokov zapada v histerijo in protislovje. Nič ji ne pomeni lojalnost, niti do sebe, niti do drugih. V resnici je nihilistična. Nekoč homo slišali o njej, toda to ne bodo vzpodbudne novice.“ (Erich Fromm, 1964.)

Priseganje na te izjave lahko razodeva pomanjkanje ljubezni do mladine. Sprenevedanje nad temi ocenami pa je vprašljivo že zato, ker zgodovina izpričuje, da so vse kulture, na katere se nanašajo zgornje sodbe o mladih, propadle. Izjema je zadnja – (post)krščanska, v kateri še živimo in bodo sodbo o njej izrekli zanamci. Pavšalna trditev, da današnja mladina ni ne slabša ne boljša od včerašnje, ne vodi k drugemu sklepu kot je ta, da zaradi enake povprečnosti propademo lahko tudi mi, tako kot so propadli že mnogi pred nami. Zato je silnejša od človeškega razsojanja večno veljavna božja beseda, ki nam govori o človekovi odločitvi kot o odgovornosti pred zgodovino ter o šansi:

„Glej, predložil sem ti danes življenje in srečo, smrt in nesrečo. Kar ti danes zapovedujem, je: Ljubi Gospoda, svojega Boga, hodi po njegovih potih in spolnuj njegove zapovedi, zakone in naredbe! In živel boš in se množil, in Gospod, tvoj Bog, te bo blagoslavljal v deželi, ki greš vanjo, da jo prejmeš v last. Ako se pa tvoje srce odvrne in ne boš slušal in se boš dal zapeljati, da bi molil druge bogove in jim služil, vam danes oznanjam, da boste gotovo preminuli; ne boste dolgo živeli v deželi, kamor greš čez Jordan, da jo prejmeš v last. Danes kličem za pričo proti vam nebo in zemljo: predložil sem ti življenje in smrt, blagoslov in prekletstvo. Izvoli torej življenje, da boš živel ti in tvoj zarod“ (5 Mz 30, 15–19).

Vrednota je tisto, kar je nekaj vredno, za kar se človek prizadeva in želi imeti. Človek se lahko za nekaj trudi ne glede na objektivno dejstvo, da je to vredno, temveč preprosto zato, ker hoče to doseči in imeti. Tako sta objektivni in subjektivni vidik vključena v iskanje in v vrednotenje vrednot. Še pomembnejši in odločilnejši je subjektivni vidik. Dokler sta bila na Zahodu za vse ljudi isti temelj in isto merilo, po katerem so merili vse vrednote in vrednosti, časne in večne, tako dolgo vrednote niso bile v krizi. Do 16. stoletja, ko je bil Bog za vse ljudi ta temelj gotovosti, na področju vrednot ni bilo zmede. Pisatelj se do tedaj navadno ne podpiše v knjigo, ki jo napiše ali prepíše, čeprav je to njegovo življenjsko delo. Umetnik ne skrbi, da na sliko ali kip vtisne svoje ime... Vsaka stvar ima svojo vrednost v odnosu do zadnje in največje vrednote. Zato nihče ljubosumno ne trepeta za svoje stvari, nihče si jih bolezensko ne pripisuje, nihče ni v skrbeh za odtujitev svojega dela ali celo za samouresničenje. Bog je zagotovilo vsake pristnosti in istosti. S humanizmom pa začno polagoma in na razna področja vdirati različna druga merila vrednotenja, ki polagoma izrinjajo religiozno in etično prvinu, v ospredje pa postavljajo človeka in znanost. Ta proces, ki traja štiristo let in ki je povzročil tako krizo vrednot, kot je še ni bilo nikoli doslej, pa v zadnjem času dopušča prodor vsaj dveh svetlih žarkov.

1) Teža odsotnosti vrednot se najbolj občuteno doživlja tam, kjer je njihova izguba najkorenitejša. To pomeni, da v prid vrednotam govori takó okolje, v katerem še živijo, kakor tudi okolje, v katerem se bridko doživlja njihova izguba in odsotnost. „Prvi človek ni pozabil na lepoto paradiža; spomin je bil v njegovem srcu in v spominu koprnjenje. Kjerkoli in kadarkoli – nekje in nekda mora biti drugo življenje, mora biti popolnost božja. Koprnjenje je bilo tudi že zaupanje: paradiž je bil in je; in zato, ker je, ga bo nekoč gledalo to željno oko“ (I. Cankar, Naši umetniki).

„Na kaj ni mogoče dokončno pozabiti?“ – se sprašuje tudi Spomenka Hribar v svojem razmišljanju o vrednotah mladih. Ni mogoče dokončno pozabiti sveto samo. Tudi če ga nekdo tepta ali trga iz src ljudi, se to sveto čez določen čas kar naenkrat zopet pojavi in sicer tam, kjer bi ga najmanj pričakovali. S. Freud in C. G. Jung sta dokazala prav to, da ta „notranji“, „simbolni“ svet avtohtono nastaja v ljudeh z različno vzgojo in celo v različnih kulturah.

2) Drugi svetel žarek nam v krizo vrednot posije po nekaterih novejših teorijah, ki človeka ter njegovo individualnost pa celo samouresničenje postavijo pod resen vprašaj, kot nekaj individualističnega in preživelega. V ospredje pa postavljajo zopet človeka kot etično bitje, človeka v njegovih medčloveških razmerjih – v odgovornosti do drugih, pa čeprav samo na področju pravičnosti in ne ljubezni, na področju odgovornosti brez vzajemnosti, kot to izvaja E. Levinas (prim. A. Stres, Pravičnost namesto svobode, v: Celovski zvon 4 (1986) 36–40).

Tako o krizi vrednot, kakor še predvsem v prid nekaterim svet-

lim žarkom, nam danes v našem prostoru govori več raziskav med mladino.

2. RAZISKAVE O MLADIH PRI NAS

1) Inštitut za sociologijo in filozofijo pri univerzi v Ljubljani je 1967 izvedel raziskavo – anketo pri srednješolski mladini ter analiziral njene odgovore.

2) Visoka šola za sociologijo, politične vede in novinarstvo (FSPN) je leta 1968 začela raziskovanje, ki ga je nadaljevala v poznejših letih in ga zaključila v letih 1984/85 o religioznosti slovenske srednješolske mladine. Izsledke prvih raziskav je podala Spomenka Hribar v knjižici Vrednote mladih in resnica časa, Ljubljana 1969.

3) Izsledke zadnjih raziskav iz osemdesetih let navaja Marko Kerševan (prim. Glasnik SDD 15 (1985) 145–157). Če zelo grobo povzamemo nekaj podatkov po Kerševanu, lahko rečemo, „da imamo v Sloveniji danes množično razširjeno religioznost in nereligioznost, versko in neversko opredelitev. Številke slovenskega javnega mnenja govore o približno dveh polovicah: polovici religioznih in polovici nereligioznih in neopredeljenih... Podatki raziskav iz 80. let govore o ustalitvi ali celo rahlem naraščanju deleža religioznih“ (n. d., 151). Zanimiv je tudi podatek, da večina religioznih in večina nereligioznih navaja iste vrednote in življenjske usmeritve: ljubezen, družina, delo, udobje... Te vrednote eni in drugi navajajo po skoraj isti lestvici tako, da so religiozne vrednote v ožjem pomenu besede (večno življenje, odrešenje, življenje po božji volji...) tudi pri vernih bolj pri dnu te lestvice (prim. n. d., 152).

Seveda pa cerkvena statistika k takemu pregledu daje močan korektiv. V Sloveniji je cerkveno pokopanih med vsemi umrlimi še vedno nad 85%, krščenih je okrog 70%, cerkvenih zakonov je okrog 55%... Če je leta 1983/84 v ljubljanski nadškofiji pri verouku v osemletki še nekaj nad 56% vseh otrok – vse to govori v prid vernosti, ki presega Kerševanove podatke (prim. Cerkve zunaj družbe sploh ni, Intervju z nadškofom dr. Šuštarjem, v: Dolenjski list, 16. jan. 1982, 12). Pa tudi iz Kerševanovih podatkov je razvidno, da „nevera“ neverujočih ni nekaj tako zelo strogo ateističnega, kot se to zdi na prvi pogled. Od skoraj 50% neverujočih jih izrecno sprejema marksizem kot svoj svetovni nazor le 12% v celoti in 10% delno. Le manjšina nereligioznih (18% anketirancev) natančneje izjavlja, da ne veruje v „nikakršnega boga“. Vsi preostali pa se trudijo, da bi svojo „nevero“ vendarle opredelili z besedami kot: verujem v „neopredeljivo Nekaj, skrivnost vsega“ – 6%, v „neki smisel vsega, kar je“ – 23%, v „notranji glas – vest“ – 8%, v „lepoto in čudežnost narave“ – 3%. Nič čudnega torej ni, če je tistih, ki vsaj občasno molijo, precej več (61%), kot izrecno religioznih (prim. n. d., 149).

4) Če raziskavo Jožeta Bajzeka med srednješolci (1982) uvrščamo šele sedaj, je to predvsem zato, ker nas v nadaljevanju zanimajo odgovori na odprto vprašanje v njegovi anketi med 907 veroukarji (A skupina) in 260 neveroukarji (B skupina) o vrednotah mladih.

Mladi so morali ob odprtem vprašanju razmišljati in osebno odgovoriti. Vprašanje: „Vsak človek ima kakšen cilj, ki ga hoče doseči v svojem življenju. Za enega je pomembno eno, za drugega drugo. Kateri cilj, ideal je zate najvažnejši?“

	A%	B%
1. Religiozni ideali (vera, Bog, krščanski ideali)	37,3	12,3
2. Družbeno vključevanje (šolanje, izobrazba, poklic, delo)	34,5	39,2
3. Družinski ideali (poroka, družina, otroci)	21,8	29,0
4. Socialno altruistična dimenzija (pomagati drugim)	12,5	12,0
5. Individualistična dimenzija (avtonomija, neodvisnost)	10,7	13,2
6. Etični vidik (biti dober človek, pošteno živeti)	10,1	4,5
7. Osebnostna dimenzija (postati osebnost, spoznati sebe)	7,3	5,3
8. Prijateljstvo, ljubezen	6,3	5,8
9. Nihilistični vidik (živim in čakam, da umrem)	1,0	0,4
10. Mir	3,3	4,2
11. Ekonomski cilj (denar, standard, uspeh)	0,6	3,3
12. Brez cilja in idealov	0,6	0,4
13. Drugo	9,5	14,1
14. Ne vem	0,4	0,4

5) (Radi pomanjkanja prostora ne navajamo. Op. ur.)

6) Misijonski vprašalnik 1986 je anketa, ki jo je pripravil Medškofijski misijonski odbor in je nanjo odgovorilo 49 anketirancev (veljavnih odgovorov) v dveh skupinah. Skupina A – 25 mladincev iz Slovenije in skupina B – 24 iz Avstrijske Koroške, je po metodi analize primerov (Fallstudie) delen pokazovalec misijonskega utripa med delom slovenske verne mladine.

Zanimivi so odgovori npr. na sledeče vprašanje (3): „Ali te bolj zanima širjenje krščanske vere po svetu, pomoč nerazvitim deželam, oboje enako?“

	A število B	
Širjenje vere	7	2
Pomoč nerazvitim	2	12
Oboje enako	16	10

Čeprav nam narava te ankete ne dovoljuje prelahkega in hitrega sklepanja, lahko vidimo, da je pri skupini A v ospredju misijonsko delo kot širjenje vere, odnosno oboje hkrati (širjenje vere + pomoč nerazvitim). Pri skupini B širjenje vere ni v ospredju. V ospredju je pomoč nerazvitim ali oboje enako (pomoč nerazvitim + širjenje vere).

Vredno je razmisliti ob vprašanju (7): „Ali si do sedaj sodeloval(a) pri kakšni misijonski akciji, pri kateri, in kaj ti je to osebno pomenilo?“ V skupini A jih odgovarja 5: Nisem sodeloval in 1 je brez odgovora. V skupini B odgovarja 2: Nisem sodeloval in 14 jih je brez odgovora. To lahko povežemo z vprašanjem (8): „Ali bi bil pripravljen sodelovati: pri misijonskem delu v zaledju, pri misijonskem delu v misijonih, pri akciji za tretji svet?“. Tudi tu je to slednje v ospredju pri obeh skupinah.

3. NAMESTO SKLEPA – V PREMISLEK

1) Tudi po najstrožjem kriteriju se vernost mladih danes v Sloveniji – kljub vsemu dviga nad 50%. To je dovolj dragoceno dejstvo, vrednota pri mladih, ki ni v zraku in ne pod pepelom. Če so znamenja in izrazi te vernosti večkrat drugačni kot so bili včeraj ali drugačni, kot bi nekateri želeli, to še ne izpodnese vrednote kot take. (Visoke etične drža bolj hlapijo z obzorja mladih, kar je razvidno iz Bajzekove raziskave.)

2) Kljub temu, da visoki ideali kot jih opisuje družba in jih oznanja Cerkev, niso posebej visoko na lestvici vrednot naše mladine (npr. osvoboditev človeka, solidarnost, svoboda, enakost, napredek, mir...), je vendar vzpodbudno, da so ideali mladih še vedno vrednote vsakdanjega življenja kot npr. šolanje, zaposlitev, družina, prijatelji... Te vrednote družno s socialno dimenzijo (prim. str. 6) so daleč nad religioznimi vrednotami. Toda to je kar najboljše znamenje tako pri tistih, ki obiskujejo verouk kot pri ostalih, da gre za občečloveške nastave, ki nikakor niso zanemarljivi. Tudi odgovori na misijonski vprašalnik in navduševanje mladih za pomoč nerazvitim družno s širjenjem vere kaže zdrav krščanski čut, ki se ne vdaja svetobežnosti in tudi ne dopušča, da bi se skrb za tretji svet izživela v golem humanizmu, ki brez Kristusa ostaja še vedno neodrešen.

3) Ob takem naboju vrednot in pripravljenosti mladih se mora Cerkev vedno znova samokritično vprašati, ali zna s pravo, svežo, in razumljivo govorico, z zadostnim in utemeljenim obveščanjem ter s sodobnimi metodami nagovoriti te mlade ljudi. Kako zna biti Cerkev pristna in iznajdljiva ne le pri ohranjanju, temveč tudi pri dejavnem prenašanju Kristusove blagovesti? Kako zna biti pričevalna po svojih služabnikih škofih, duhovnikih, diakonih in laikih? ... Obvezujoče naloge za nas vse, ki smo Cerkev, katere misijonska dejavnost izvira iz najgloblje bistva Cerkve (prim. M 6).

LITERATURA

- Jože Bajzek, Vrednote mladih, v: Znamenje 15 (1985) 27–39.
Jožica Grgič, Proč od politike – v zasebnost, v: Delo, Sobotna priloga, 20 sept. 1986, 19.
Spomenka Hribar, Vrednote mladih, v: Vrednote (zbornik), Ljubljana 1986, 98–122.
Marko Kerševan, Vernost in nevernost mladih v Sloveniji, v: Glasnik SDD 15 (1985) 145–157.
Marko Pranjič, Mladi vjernici — promicatelji cerkvene obnove, v: Katheza 8 (1986) 26–39.
Anton Stres, Pravičnost namesto svobode, v: Celovski zvon 4 (1986) 36–40.
Paul Tillich, Die verlorene Dimension, v: Die Frage nach dem Unbedingten V. Stuttgart 1964, 43–50.

Po predavanju Slavka Snoja je sledil kratek odmor, nakar je moderator Kokalj lepo predstavil Franca Sodja kot duhovnega pisatelja in misijonskega strokovnjaka ter ga povabil, da predava pod naslovom:

PRAKTIČNO OBLIKOVANJE MISIJSKIH POKLICEV.

Ker je bilo podobno predavanje že na prvem misijonskem simpoziju pred petimi leti in ker imamo na tem simpoziju praktični problem, ki se ga danes prvič dotikamo, namreč delo laičkih misijonarjev, bi se v svojem predavanju omejil predvsem na to vprašanje.

Takoj pa je treba poudariti, da je za naš narod vprašanje v celoti važno. Ne gre samo za vprašanje laičkih misijonarjev, ampak za misijonarje sploh. Však katoliški narod mora prispevati k misijonskemu delu Cerkve, ne le z gmotno pomočjo in molitvijo, ampak tudi s tem, da pošlje svoje delavce na misijonsko področje.

Zato bo gotovo ostala prva skrb, kako bi redovne družbe, ki so že po svoji tradiciji udeležene pri misijonskem delu, in kako bi posamezne škofije prispevale svoj delež. Še vedno ostane ideal misijonar „za vse življenje“, kot pravi Misijonski odlok. In gotovo je za gradnjo mlade Cerkve potreben najbolj duhovnik. Redovniki in redovnice so s svojim misijonskim delom že zdavnaj dokazali, kolikega pomena je njihovo delo v misijonih. To je v naših pojmih že zakoreninjeno. Nastaja pa novo vprašanje: pomoč laikov v misijonih.

Nedvomno veljajo temeljne smernice vzgoje prav za vse, naj bodo duhovniki, redovniki, redovnice ali laiki.

Da so misijonarji, morajo biti poslani od Cerkve v kraje, kjer se Cerkev šele presaja ali kjer se zakoreninja. Tudi laiki morajo biti poslani od cerkvenega občestva, da delajo za novo nastajajoče cerkveno občestvo.

Tako je v bistvu za vse poklic, karizma. „Poslani od zakonite oblasti odhajajo v veri in pokorščini k tistim, ki so daleč od Kristusa“, kot pravi Misijonski odlok (M 23).

Zakaj tudi laiki? Novi cerkveni zakonik povzema učenje Cerkve v tale odstavci: „Vsem laikom je naloženo častno breme prizadevanja, da bi božji odrešitveni sklep bolj in bolj dosegal vse ljudi vseh časov in vseh krajev na zemlji. Naj jim bo torej povsod odprta pot, da se bodo po svojih močeh in v skladu s potrebami časa tudi oni vneto udeleževali odrešenjsko-zveličavne dejavnosti Cerkve (C 33).

Samo nekaj glavnih smernic za vse vrste misijonarjev.

„Za tako visoko nalogo je prihodnjega misijonarja treba pripraviti s posebno duhovno in нравstveno vzgojo. Biti mora podjeten pri lotevanju del, stanovitven pri njih izvajanju in vztrajen v težavah. Naučiti se mora potrpežljivo in pogumno prenašati samoto, utrujenost in neuspehe. Ljudem se bo moral približevati z duhovno širino in odprtim srcem. Tudi tujim ljudskim običajem in spreminjajočim se razmeram se bo velikodušno prilagajal. V slogi in medsebojni ljubezni bo vzajemno delal z vsemi, ki se posvečajo isti nalogi“ (M 25).

To pomeni, da tudi pri laiku nikdar ne more iti za kako avanturo. Biti mora resnična volja, da v nekrščanskem svetu gradi Cerkev. Zato mora biti najprej sam čim bolj scela kristjan, da bo pričal bolj s svojim življenjem kakor s svojim delom. In da je za tako življenje potrebna globoka duhovna vzgoja, je po sebi razumljivo. Redovniki

jo dobe v svojih redovnih družbah, škofijski duhovniki v bogoslovskih letih in nadaljnjem samooblikovanju. Laiki pa pač v družinah, v župnijskem občestvu, v posebnih ustanovah ali vsaj v mladinskih misijonskih krožkih. Tu so že prvi nastavki naših debat.

Poleg duhovnosti je potrebna tudi študijska priprava. Isti Misijski odlok pravi: „Vse misijonarje – duhovnike, brate, sestre in laike – je treba pripraviti in vzgojiti, da bodo kos zahtevam prihodnjega dela“ (M 26).

Predno govorimo o praktični usposobljenosti laiških misijonarjev, je treba nujno poudariti, da tudi zanje velja, kar pravi odlok. Morajo si pridobiti „splošno poznanje narodov in verstev, ki upošteva ne le preteklost, ampak tudi sedanjost. Kdor bo šel k drugemu narodu, naj visoko ceni njegovo dediščino, jezike in običaje“ (M 26).

Ni potrebno ponavljati, da je zdavnaj konec dveh zavor, ki so hromile misijonsko delo. To je bilo na eni strani preveč romantično pojmovanje misijonskega dela, ko smo imeli vse nekrščanske narode za barbare, brez kulture, civilizacije in celo brez vere. Bili so kratkomo pogani. Zato je bilo treba podreti malike in prinesti Kristusa. In druga še večja zavora je bila, da so prhajali misijonarji skoraj vedno pod varstvom kolonialnih držav.

Danes je to odpadlo. Zato je oblika sodobnega misijonarja docela drugačna. Ni voditelj, ampak le pomočnik pri gradnji mladih Cerkva. Priti mora že naprej pripravljen, da bo s spoštovanjem sprejel kulturo in tudi vero dotičnega naroda. Ko gre za lečasne laiške misijonarje, seveda ne gre toliko za globoko poznanje obojnega, pač pa gotovo za osnovno držo, ki jo terja in pričakuje Cerkev tudi od laiškega misijonarja.

Odlok pravi dobesedno: „Tudi tisti, ki začasno sodelujejo pri misijonski dejavnosti, si morajo pridobiti svojemu položaju ustrezno izobrazbo in pripravo“ (M 26).

Danes je razmejitev misijonskega dela od vsega apostolskega poslanstva Cerkve vprav inkulturacija. „Cerkev ne odvzema ničesar od časne blaginje kateregakoli naroda, ampak nasprotno, goji in prevzema sposobnosti, bogastva in običaje narodov, kolikor je vse to dobro. Vse to pa s prevzemanjem očiščuje in krepi in dviga“ (C 13).

Ne gre samo za kulturo, ki je v mnogih misijonskih narodih davno starejša kot evropska (na primer indijska in kitajska), gre tudi za verska izročila. „Karkoli pri nekristjanih najde dobrega in resničnega, ceni kot pripravo na evangelij“ (C 16).

Gre torej za inkulturacijo evangelija, ali še globlje povedano: gre za inkarnacijo druge božje Osebe.

Toliko o splošnih smernicah za vzgojo sodobnega misijonarja.

Morda bi v prehodu v drugi del o konkretnem vprašanju sodelovanja laikov pri misijonskem delu samo kratko omenil, ali imamo kaj podobnega iz naše misijonske zgodovine.

V delu Barage najdemo predvsem duhovnike, le redke laike. Pač pa je celo vrsto laikov pritegnil Knoblehar. Bili so to obrtniki, ki pa so bili za svoje delo na ta ali oni način nagrajeni.

Po predavanju dr. Snoja in Franca Sodja so se udeleženci simpozija porazdelili v tri skupine na debato o sodelovanju mladine pri misijonstvu. Slika kaže skupino, ki ji je govoril Franc Sodja CM (zgornj levo).

Potem zasledimo le vzgojo, ki se je močno razvila v Ljubljani med zadnjo vojno. Omenil bi dvojce: Dijaško misijonsko zvezo in Akademski misijonski krožek. Dijaška misijonska zveza za fante in dekleta je razvila pravo misijonsko študijsko mrežo. Tedenski sestanki, predavanja, zborovanja, izpiti, vse je razodevalo, da se mladina intenzivno pripravlja na misijonsko delo, ki naj bi se razvilo po vojni.

Iz znanih razlogov je potem vse to propadlo. Morda se danes le ta ali oni misijonar spomni, da je kaj ali celo svoj misijonski poklic našel v tej organizaciji. Višje, podobno kot belgijski AUCAM, je ciljal Akademski misijonski krožek. Zastavljeno delo je bilo velikopotezno, a prav tako kratkotrajno. To so več ali manj le spomini. So pa dokaz, da se mladina z navdušenjem zanima za misijonsko vprašanje tudi študijsko, če je le dobro predstavljeno.

Potem smo z odhodom dr. Janeza Janeža v misijone dobili prvega laiškega misijonarja. In to za celo življenje. Ostaja še danes kot prototip laiškega misijonarja. Lahko bi rekli: to je slovenski Schweizer ali morda obratno: Schweizer je švicarski Janež.

Danes je položaj znan. Če štejemo vse, ki so šli v misijone vsaj za eno leto, in tudi tiste tri, ki so jih poslale druge ustanove, potem

smo do danes imeli ali imamo od leta 1945 sem 19 misijonarjev. Z odhodom dveh novih kandidatinj jih bo torej že letos preko dvajset.

Ta številka zadostuje, da resno pomislimo, kako naj urejamo vprašanje laiških misijonarjev.

Ker je želja prirediteljev, naj bodo predavanja kratka, samo nanizam nekaj stvari, ki bodo snov za razgovor in ki naj vodijo do praktičnih sklepov.

Skupine, ki so do zdaj pošiljale laiške misijonarje, so raztresene po vsem svetu. Nastane vprašanje: ali moremo najti skupni forum ali ustanoviti center tudi za laiške misijonarje.

O duhovni in intelektualni pripravi smo že rekli nekaj osnovnih misli ali ponovili smernice iz koncilskega odloka.

Kakšne stvari bo treba premisliti?

Mislim, da si moramo danes osvojiti dvoje: 1. noben mlad človek, ki ima res željo in čist namen, da gre vsaj za čas treh let v misijone, ne bi smel ostati doma, 2. za vsakega mora garantirati kot predstavnik Cerkve nekdo v kraju, od koder misijonar odhaja, in v kraju, kamor pride na pomoč misijonski ekipi.

Vsaj začasno se moramo omejiti na sodelovanje s slovenskimi misijonarji ali vsaj v precejšnji povezavi z njimi. Torej bo treba najti ustrezeni prostor predvsem tam, kjer je večja skupina slovenskih misijonarjev. To so do zdaj Madagaskar, Zambija in Slonokoščena obala.

Vsak kraj ima svoje zahteve in vsaka misijonska ekipa svoje probleme. Na Madagaskarju so zelo koristni fantje z znanjem zidarstva, mehanike, mizarstva in podobnih strok. Posebej bi bil dragocen agronom in verjetno že kmalu dentist. Gotovo tudi zdravnik. Od deklet pridejo v poštev vsaj za zdaj le dekleta s kakršnokoli medicinsko izobrazbo.

V Zambiji je drugače. Tam je uspešno delovala profesorica Mlakar in deluje med nami navzoča Barbara Rous. Gotovo bo dobrodošla še kaka druga medicinska sestra ali zdravnica. Misijonar Lovro Tomažin išče dva fanta z izobrazbo za vodstvo doma duhovnih vaj.

Na Slonokoščeni obali so do zdaj dobrodošla dekleta z medicinsko izobrazbo.

Vendar teren ni raziskan. Zato bo simpozij vsem misijonarjem poslal pismo in jih povprašal, kakšne možnosti ali potrebe imajo.

Kandidati morajo imeti poleg prej naštetih predpogojev nujno vsaj tele pogoje.

1. strokovno znanje v stvareh, ki jih bodo opravljali v misijonu, kajti ne gre le za njihovo delo, ampak tudi za to, da bodo z delom učili domačine obrti, ki jo znajo; če gre za učenje, je seveda zahteva še večja,

2. znanje vsaj tistega jezika, ki ga v dotičnem kraju govore izobraženci in ga uče na šolah (navadno je to ali francoščina ali angleščina),

3. pripravljenost, da se čim hitreje nauče domačinskega jezika vsaj toliko, da vzpostavijo osebni stik z ljudmi – misijonarji naj pre-

sodijo: ali gredo v ta namen v posebno šolo ali se uče kar sproti z delom,

4. treba je prej dobro premisliti, če so kandidatove značajne lastnosti take, da prenese ali samoto ali delo v ekipi – osamljenih deklet ne kaže pošiljati, razen izjemno.

5. pravočasno je treba urediti zavarovanje za vsakega posebej in obenem zagotoviti delo ali študij, ki ga začno ob vrnitvi iz misijona,

6. za vsakim laičkim misijonarjem naj bi stala skupina mladih ljudi, s tem bi se mladi konkretno angažirali za misijonsko delo (primer misijonski krožek v Argentini in Apostolski krožek v Kanadi) – ne gre le za materialno pomoč, gre za moralno pomoč in molitveno oporo. Noben laički misijonar se ne bi smel čutiti osamljen, vedno mora po pismih in po pomoči čutiti, da je za njim cela skupina ljudi, ta princip Cerkev naglašala že vse od koncila sem,

7. misijonarji na terenu, ki prevzamejo odgovornost za laičkega misijonarja ali misijonarko, morajo predhodno vse urediti z lokalnim škofom, da jih sprejme, in poskrbeti za potna dovoljenja – stroške za pot in vzdrževanje pa bi prevzel krožek ali dotična skupina, ki bo ves čas sodelovala z misijonarjem na terenu,

8. V kraju, kjer bi bilo več laičkih misijonarjev, naj bi tamkajšni misijonarji poskrbeli za možnost, da se občasno srečajo, si izmenjajo izkušnje in medsebojno okrepijo.

To naj bi bile točke naših razgovorov.

Za sklep bi dal na razgovor misel g. mons. Mikuža, da bi ustanovili organizacijo laičkih misijonarjev.

Prav tako ostane nerešeno vprašanje, ali se da in kako povezati naše delo za laičke misijonarje z ustanovami, kot je ŐED ali v Kanadi Scarborough Mission Society ali podobne ustanove v Italiji.

Morda bi dodal le še tole: vzemimo problem v roke, toda stopajmo počasi in previdno. Ena sama napaka nam lahko delo zavre, ali mladim vzame pogum.

Je pa ta simpozij izziv predvsem za mlade, ki so poklicani, da kot živi udje Cerkve zgrabijo tudi za to delo, ki ga imenujemo misijonsko delo.

Sad vsega ne bo samo opravljeno delo v misijonih, ampak prav tako blagoslov za slovensko Cerkev, predvsem bo vsak laički misijonar izziv za mladino k bolj globokemu krščanskemu življenju. Kaj naj si več obetamo kot tisto, kar je naglašal misijonski papež Pij XI.: delo za misijone je obenem delo za krščanski prepored občestva, ki na kakršenkoli način kaj svojega žrtvuje za svetovni misijon.

Po Sodjevem predavanju so se vsi razdelili v tri skupine, da bi se lažje pogovorili o vsem, kar sta predavatelja povedala. Po kaki trideset urni debati smo se spet zbrali v glavni dvorani.

Nato so zastopniki vseh treh skupin povedali izsledke razgovorov po skupinah. Videti je bilo, da je bila debata rodovitna, ker se je v njej marsikaj razjasnilo, poglobilo.

Prišel je čas za sveto mašo in vsi smo se odpravili nad Dom V TINJSKO CERKEV, kjer je bilo somaševanje pod vodstvom mons. dr. Maksimilijana Jezernika z njegovim duhovnim nagovorom. Naše misli in srca so se povezala z vsemi brati in sestrami misijonskega sveta v hiši skupnega Očeta in brata Kristusa.

10. AVGUST. – TRETJI DAN SIMPOZIJA

Gospod nadškof nas je navsezgodaj zjutraj presenetil s svojim prihodom, že po osmi uri. Veselo smo ga pozdravljali. Ob devetih se je začelo delo.

V dvorani najprej skupina otrok zapoje pesem, kateri se pridružimo tudi mi. Kopeinig hudomušno pristavi, da so to vsi mladi kandidati za misijonski poklic. V ospredju se nato zberejo vsi sedanjí in nekdanji malgaški misijonarji in misijonarke: France Buh, Pepi Gider, Franček Kraner, s. Marija Pavlišič, s. Danijela Šeme, Janko Kosmač, Marko Vilfan, Lovrenc štanta (in morda še kdo) ter prav ubrano zapoje v malgaščini Oče naš.

Mons. Mikuž nato pozdravi nadškofa. Posebej se mu zahvali, da nam je z Madagaskarja tako lepo govoril o obisku misijonarjev v Zambiji in na Madagaskarju v intervjuju na predvečer simpozija. Nato je spregovoril NADŠKOF:

„Zdaj sem se Vam ne le duhovno, ampak tudi telesno pridružil, čeprav sem bil v duhu z Vami povezan ves čas simpozija sredi jugoslovanske škofovske konference, ki se je obhajala prvič v Stični. Želim, da bi bilo to vaše srečanje v Tinjah res polno binkoštnega misijonskega ognja.“ V nadaljnjem nadškof pozdravi simpozij v imenu vseh slovenskih škofov in v imenu prefekta Kongregacije za evangelizacijo narodov, kardinala Tonka. Prebere pismo farafanganskega škofa, ki je praznoval 25 letnico duhovniškega posvečenja in 10 letnico škofovanja. Pozdravlja tudi nadškof iz Lusake, ki je napovedal svoj obisk za drugo leto v Ljubljani. Javi, da je prejel tudi pismo superiorja slovenskih lazaristov v Vangaindrano Petra Opeka, ki je pa romalo od tam v Slovenijo kar poldrugí mesec. Pisal mu je tudi tajnik zambijske škofovske konference.

Nadškof se je pred nami vprašal, kaj nameravajo po obisku misijonarjev in po tem simpoziju za misijone doma narediti. Povedal je, da bodo o tem govorili čez 14 dni na konferenci dekanov ljubljanske nadškofije in na konferenci slovenskih škofov, vse v poživljenje in pomnožitev misijonskega dela.

MONS. MIKUŽ se nadškofu zahvali za njegova izvajanja. Nato prelat dr. Maksimilijan Jezernik nadškofu v kratkem prikaže dosežanje delo simpozija, kako smo tudi duhovno živeli pri skupnih molitvah in liturgiji svete maše, kakšno lepo misijonsko razpoloženje vlada med udeleženci. Pred nadškofom se zahvali Kopeinigu za vse, kar nam s svojim Domom nudi v teh dneh.

P. KOKALJ nadškofu pove, kako smo razmišljali o laičkih misijonarjih, h čemur nadškof sam doda svoje dragocene misli. Ko o. Kokalj preide na poročanje, kako je simpozij veliko govoril o

Nadškof in mons. Mikuž ob poslušanju oziroma molitvi Očenaša, ki ga v kotu dvorane prepevajo malgaški misijonarji, sedanji in bivši.

misijonskem listu v Sloveniji. nadškof sporoči, da so slovenski škofje na srečanju v Stični že sklenili dati odobrenje zanj, če bodo izpolnjeni trije pogoji, katere bo nadškof sporočil pismeno mons. Mikužu. Simpozij je z navdušenjem pozdravil nadškofovo izjavo.

Med tem je besedilo nadškofovega pisma že prišlo na uredniško mizo našega lista in ga tu objavljamo:

SLOVENSKA POKRAJINSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

Ljubljana, 13. oktobra 1986

Gospod

msgr. Franc Mikuž – narodni ravnatelj Papeških misijonskih družb
Dragi gospod ravnatelj,

kakor sem omenil že na 2. vseslovenskem misijonskem simpoziju v Tinjah v petek, 10. oktobra 1986, smo slovenski škofje na svoji seji 8. oktobra 1986 v Stični govorili tudi o možnosti novega misijonskega lista v Sloveniji kot nadaljevanju Katoliških misijonov, ki doslej izhajajo v Argentini. Škofje smo sklenili, da sprejmemo in potrdimo odločitev misijonskega simpozija glede izdajanja in oblike novega misijonskega lista pod tremi pogoji:

1. da se misijonskemu simpoziju po temeljitem pogovoru taka oblika zdi primerna in koristna;
2. da je taka oblika organizacijsko, tehnično in finančno uresničljiva;
3. da je zagotovljena primerna vsebina in uredništvo.

Te pogoje sem omenil že na simpoziju in simpozij jih je z odobravanjem sprejel kakor tudi odločitev Slovenske pokrajinske škofovske konference. Tako Vas prosim, da sedaj preverite, katera oblika se Vam pod temi pogoji zdi najprimernejša in koristna in kako bo mogoče upoštevati tudi oba pogoja. Pri tem želim vsem tistim, ki bodo sodelovali, kakor tudi tistim, ki bodo potem načrt uresničili, vsega božjega blagoslova in veliko uspeha. S svoje strani bom novi misijonski list v tej ali oni obliki rad podprl in mu že danes želim, da bi razširil in poglobil misijonsko zavzetost med našim slovenskim ljudstvom doma in drugod po svetu.

Prisrčne pozdrave

Alojzij Šuštar
predsednik SPŠK

Moderator o. Kokalj je nato predlagal simpoziju resolucije, pripravljene na podlagi njegovega dela. Resolucije so bile z odobravanjem na splošno pozdravljene in sprejete, le k zadnji točki, kjer se med drugim izraža priznanje Ladislavu Lenčku za njegovo dosedanje delo pri „Katoliških misijonih“, je urednik lista prosil izboljšanje besedila v tem smislu, da se ne omenja njegova oseba, ampak Misijska družba, ker je vse delal kot lazarist. Očividno se je ta pripomba našega urednika le deloma upoštevala, kajti ko je bilo listu poslano iz Tinj besedilo resolucij, je v njih še vedno navedena oseba.

SKLEPI

DRUGEGA VSESLOVENSKEGA MISIJONSKEGA SIMPOZIJA od 7. do 10. oktobra 1986 — TINJE NA KOROŠKEM

I.

V Sloveniji se ustanovi osrednji misijonski list pod pogoji, ki jih postavlja Slovenska pokrajinska škofovska konferenca.

II.

Laiške misijonarje in misijonarke je treba pripraviti na misijonsko delo tako, da bodo imeli jasno zavest, da pričajo za Kristusa.

III.

Izseljenskim duhovnikom v evropskih deželah in Avstraliji zelo priporočamo, da v svojih deželah izberejo referenta za misijonsko dejavnost.

IV.

Soglasno je izvoljena komisija za tisk, ki naj do konca junija 1987 ob upoštevanju vseh pogojev pripravi vse potrebno za izhajanje osrednjega misijonskega lista v Sloveniji. Člani te komisije so: dr. Maksimilijan Jezernik, Jože Kopeinig, Jože Kokalj DJ, dr. Kazimir

Humar, Franc Mikuž, član Misijonske družbe lazaristov, dr. Alojzij-Slavko Snoj SDB, Jože Lampret OFConv., Stane Kerin.

V.

Medškofijski misijonski odbor v Sloveniji in središča za misijonsko dejavnost v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu naj pri vzgoji otrok, mladine in odraslih za misijone izkoristijo razne in ponovne pobude kot sredstva za utrjevanje misijonske zavesti (npr. akcija MIVA, podpiranje bogoslovcev in katehistov v misijonskih deželah, pobratenje župnij in dekanij z katoliškimi občestvi v misijonskih deželah, postne akcije, zbiranje znamk itd.).

VI.

Izpolniti je treba neizvršen sklep prvega vseslovenskega misijonskega simpozija, da bi odkrili spominsko ploščo našemu misijonarju Ignaciju Knobleharju na njegovem grobu v Neaplju.

VII.

Obravnavano gradivo prvega in drugega vseslovenskega misijonskega simpozija bomo izdali v posebnem zborniku in ga poslali vsem župnijam v Sloveniji, slovenskim misijonarjem in misijonarkam ter slovenskim misijonskim središčem po svetu. Zbornik naj izide tekom enega leta.

VIII.

Predlagamo, da bi ordinariji slovenskih škofij omogočili škofijskim ravnateljem papeških misijonskih družb poglobljanje v misijonski problematiki in misli.

IX.

Misijonska znamkarska akcija v ZDA je ustanovila „štipendijo škofa Rožmana“ za študij misijologije. Predlagamo, da se takoj začno izkoriščati obresti od glavnice štipendije po namenu ustanovitelja.

X.

Veliko zgodovinskega gradiva iz misijonskega področja je še neobdelanega, zato priporočamo Teološki fakulteti v Ljubljani, naj spodbuja študente, da bi pri izdelavi diplomskih nalog izkoriščali zgodovinsko gradivo iz področja slovenskih misijonov in velikih slovenskih misijonarjev.

XI.

Drugi vseslovenski misijonski simpozij pooblašča medškofijski misijonski odbor v Ljubljani, da slovenski pokrajinski škofovski konferenci predlaga najbolj zaslužne misijonske delavce ali redove kot kandidate za odlikovanje.

XII.

Tretji vseslovenski misijonski simpozij naj bi organizirali leta 1991 v Sloveniji z glavno temo: NAŠA KRAJEVNA CERKEV IN MISIJONI.

XIII.

Drugi vseslovenski misijonski simpozij izreka posebno priznanje:

1. dr. JANEZU JANEŽU. Prvemu in stalnemu slovenskemu laišskemu misijonarju in uglednemu zdravniku na Daljnem Vzhodu.
2. s. KSAVERIJI PIRC OSU, aktivni misijonarki in soustanoviteljici uršulinskega reda na Tajskem.
3. g. ANDREJU MAJCEN SDB, dolgoletnemu misijonarju na Kitajskem in v Vietnamu ter ustanovitelju salezijancev v tej deželi Daljnega Vzhoda.
4. g. LADISLAVU LENČKU CM, oziroma Jugoslovanski provinci Misijonske družbe za dolgoletno izdajanje revije „KATOLIŠKI MISIJON“ in za mnogovrstno pomoč slovenskim misijonarjem.

K besedi se je oglasil tudi bivši kitajski in vietnamski misijonar ANDREJ MAJCEN SDB, ki mu resolucije tudi dajejo priznanje, ki pa s tem ni povsem soglasen, rekoč da so imeli pri vsem njegovem misijonskem delu zasluge tisti, ki so mu omogočili iti v misijone in ki so mu pri delu pomagali.

SKLEP SIMPOZIJA

Prelat Jezernik prebere nato razna pisma, ki naj bi jih simpozij poslal cerkvenim misijonskim dejavnikom in pa vsem slovenskim misijonarjem. Simpozij z odobravanjem vse sprejme.

MONS. MIKUŽ, z izbranimi besedami zaključi delo simpozija, zahvaljujoč se Bogu, „od katerega pride vsak dober dar“, nadškofu, rektorju Kopeinigu in vsem sodelavcem in udeležencem. „Nad Tinjami se je res prikazal beli dim slovenskega misijonskega lista“, je zaključil. „Naj bo to simpozij prihodnosti, saj so se ga udeležili pred vsem mladi misijonski delavci, kar obeta za prihodnost misijonstva Slovencev vse dobro.“

Šli smo v kapelo K NADŠKOFOVI MAŠI in somaševanju vseh duhovnikov. Za uvod je bil povabljen naš urednik, ki je povdaril, da smo vsi prejeli milost za misijonsko delo, ali na terenu ali v zaledju pa se vprašajmo, če in kako smo s to milostjo sodelovali. Prosimo Boga odpuščanja za morebitni greh opustitve...

Nadškofova pridiga med mašo je bila najlepši zaključek simpozija. Njegove besede so nas vzpodbudile k delu za Kristusa v svetu.

Po maši je bilo v Domu zaključno slavnostno kosilo, ki se ga je poleg nadškofa udeležil tudi celovski škof dr. Egon Kapellari in vodja papeških misijonskih družb za celovško škofijo župnik Leitner. Pri kosilu je najprej pozdravil gostitelj Jože Kopeinig, nakar je spregovoril žpk. Leitner, celovski škof Egon Kapellari, potem pa ljubljanski nadškof, ki je med drugim izrekel priznanje dosedanjemu uredniku „Katoliških misijonov“.

Takoj popoldne so se začeli udeleženci simpozija poslavljati in odhajati vsak v svoj kraj. Rektor Kopeinig je zadržal mons. Mikuža, urednika KM, Sodja CM, s. Novak, da smo za avdiovizual razen njega tudi mi povedali vsak nekaj o pravkar doživetem misijonskem dogajanju. Ta avdiovizual smo še isti večer gledali oziroma poslušali in videli, da je kar dober vsebinski povzetek pravkar doživetega simpozija.

Nadškof dr. A. Šuštar s črnčkom v naročju v Zambiji.

EDINSTVENO DOŽIVETJE

zambijskih in malgaških misijonarjev

VISOKI OBISK

Poroča Stanko Rozman.

(„Iz sončne Zambije“, Misijonska nedelja 1986.)

14. julija letos nas je obiskal slovenski metropolit, nadškof Alojzij Šuštar, v spremstvu gospoda Jožeta Kopeiniga, urednika Nedelje in rektorja v Tinjah, ter Marka Vilfana, študenta in bivšega misijonarja na Madagaskarju. Se ve, da smo obiskovalce nestrpno pričakovali. Bili smo ponosni na visoki obisk, saj je bilo to prvikrat v zgodovini našega misijona, da nas obiše slovenski nadškof. Za nas je bilo to tudi priznanje in potrditev, nekaka „birma“. Gospod nadškof ni prišel le kot obiskovalec misijonov, še manj kot turist, ampak kot predstavnik slovenske Cerkve.

Ko smo pripravljali program, smo bili v dilemi: „Naj jih popeljemo na misijonske postaje ter obiščemo vse slovenske misijonarje, kjer delujejo, ali pa jim pokažemo Zambijo, kakršna je. Zaradi kratkosti njihovega obiska ne bi mogli iti na vse različne in zelo oddaljene kraje, kjer delujemo. Poleg tega bi jim radi pokazali razvijajočo se deželo, z mnogimi problemi in možnostmi, o katerih se veliko piše in govori. Zato smo se na podlagi teh dveh razlogov zedinili, da se zberemo v Lusaki, gremo na dan zbranosti v Livingstone in potem obiščemo Mumbwo in kraje ob glavni cesti, ki pelje v Bakreno pogorje.

Izpustiti pa je bilo treba Katondwe, kjer dela p. Jože Grošelj, potem Chassa, kjer poučuje brat Zdravko Kravos, nato Chilongo, kjer se že desetletje žrtvuje bolničarka Barica Rous.

Prvi večer smo se zbrali pri Lovru v Chelstonu. Okušali smo bratstvo razpršenih misijonarjev, ki so se sestali s svojim očetom. Občutili smo, da je slovenska Cerkva prisotna na poseben način. Srečanja so se udeležili vsi slovenski misijonarji v Zambiji, če izvzamemo p. Lojzeta Podgrajška, ki je v začetku maja letos poletel v San Francisco v Tretjo probacijo.

Drugi dan smo se odpeljali v Livingstone, kjer smo ob nadškofovem vodstvu premišljevali o Božji pričujočnosti v evharistiji in v naravi. S svojo lepoto so nam Viktorijini slapovi pomagali pri premišljevanju. Hitro je minil dan, že smo na poti nazaj v Lusako. Pogoste kontrole na cesti spominjajo na resnost stanja v tem delu Afrike.

Slovenski misijonarji z nadškofom v Zambiji. Ob nadškofu na njegovi desni brat Zdravko Kravos in o. Radko Rudež, na njegovi levi o. Lovro Tomažin, o. Janez Mlakar in o. Stanko Rozman. Zadaaj desno nad škofom o. Jože Grošel in laička misijonarka Barbara Rous. Na škofovi leviči stoji br. Jože Rovtar, čepi Marko Vilfan; pod škofom čepijo o. Janez Mujdrica, o. Ernest Benko in Jože Kopeinig. O. Drevenšek je slikal.

Na poti v Mumbwo smo se zaustavili na dveh postajah, kjer smo zgradili cerkve: v Mukulaikwi in v Nangomi. Tako so gostje dobili vsaj bežen vtis dela na podeželski župniji s številnimi podružnicami. Radko jih našteje 27. Marko Vilfan je imel priliko primerjati ceste s tistimi na Madagaskarju. Gospod Jože Kopeinig pa je lahko videl, kako prav pride dober avto. Kar dva imajo v Mumbwi, ki jih je podarila avstrijska organizacija MIVA – z njegovim posredovanjem. Jože: Janez Mlakar in Janez Mujdrica sta Ti zelo hvaležna za pomoč. Se še naprej priporočamo!

Zvečer smo napisali kartice našim sorodnikom in prijateljem po svetu. V pogovoru je večer hitro minil. Zjutraj smo ob somačevanju, ki ga je vodil nadškof, občutili blagoslov slovenske Cerkve. V Mum-

Zgornaj: Pred Viktorijinimi slapovi v Zambiji: Od leve na desno Rovtar, Kravos, Drevenšek, Mlakar, Rous, Grošelj, Mujdrčič, nadškof, Rozman in Benko. Čepita Kopeinig in Vilfan. Spodaj pri cerkvi, posvečeni Mali Tereziji, ki jo je zgradil Tomažin, ki nam kaže hrbet, desno nadškof in Vilfan, z domačini.

Zgornaj ob obisku Tomažinovega Doma duhovnih vaj v Lusaki: Rudež, Tomažin, nadškof in Kopeinig.

Spodaj: v Mumbwi pred cerkvijo po maši domačini pozdravljajo obiskovalce.

bwi so sedaj trije slovenski misijonarji, tako da je to res slovenska misijonska postaja.

Na poti v Bakreno pogorje smo se ustavili na misijonu Kaparu, ki je pred leti tudi pripadal Mumbwi. Tam je nadškofija ustanovila novo župnijo. Župnik je švicarski pater Joseph Christen. Gospod nadškof je bil svojčas njegov špiritual. To sta se pogledala! Zavili smo tudi v bolnico za gobavce v kraju Liteta, kjer hrvaška misijonarka Ema Verlič že dolgo let deli zdravila in vsestransko pomaga v bolnici. Gobavost je, hvala Bogu, ozdravljiva.

Nismo mogli iti mimo semenišča Mpima, kjer smo še našli brata Jožeta Rovtarja, dušo te zelo važne ustanove. In zvečer smo že večerjali pri sv. Jožefu v Frančiškanskem centru, v novi obednici, na katero so tam zelo ponosni. Bralci se verjetno spominjajo, da smo v zadnji številki „Iz sončne Zambije“ o tem poročali. Fantje v novem okolju prosteje dihaajo. Sami so veliko pomagali pri gradnji. Zato je Center njihov dom. Velik vrt in ribniki jim bodo dali vsak dan veliko dela in bodo prav tu lahko uresničili starodavno geslo: „Moli in delaj!“ Ernest in Miha imata to neprestano v mislih. Gostje so videli na lastne oči realno možnost domačih poklicev.

Naslednji dan smo obiskali eno od podružnic v razsežni župniji, po imenu Nkana. V srednje veliki preprosti cerkvi so se gnetli ljudje: petje in molitev sta napravila na nas poseben vtis. Del maše je bil v slovenščini. To so poslušali! Poglavar je bil prisoten in je šel tudi k obhajilu. Ponosen je na to, da je bil kot otrok med prvimi, ki so jih misijonarji krstili.

Po maši smo obiskali še eno podružnico na poti v misijon. Tam so goste nagovorili in jih pogostili. Kokoš, sočivje in potlej še polento smo jedli kar z rokami. Tudi obiskovalci! Počutili smo se prav po domače.

Obisk pri sv. Jožefu je hitro minil. Morali smo pohiteti v Lusako, 450 km daleč. Ob devetih zvečer smo prispeli na cilj, da si odpočijemo pred nedeljsko mašo v Kizitu. Če smo do sedaj doživljali domačnost in gostoljubnost ljudi, sino ta dan doživeli mašo večtisočglave množice. Morda so si bili gostje predstavljali, da bo ples mašo motil! Bilo je vse usklajeno: ples, molitev in petje. Bi lahko rekli: enkratno doživetje. Čas nima iste vrednosti, kot drugod. Nikomur se ne mudi domov.

Po maši je Jože Grošelj popeljal goste po naselju, ki šteje sto tisoč ljudi. Jože ga pozna, saj je tu preživel štiri leta.

Prehitro je minil zadnji dan. Pod večer smo se spet sestali v Chelstonu, kjer nam je Lovro pripravil poslovilno večerjo. Preživeli smo ga v odprtem in iskrenem pogovoru. Gostje so v šestih dneh spoznali nas in naš delokrog, kot bi ga jim ne mogli z nobenim razgovorom ali s slikami pričarati. Vez med nami in zaledjem se je poglobila.

Še zadnja noč pri sv. Ignaciju, jutranja poslovilna maša in gostje odhite na letališče, da gredo k misijonarjem na Madagaskar na obisk. Poslovili smo se zjutraj, 21. julija, 1986.

V kraju Kalalushi sta slovenska minorita o. Ernest Benko in o. Miha Drevenšek organizirala vzgojno hišo za domače družbene poklice, ki jo vidimo tu na sliki. Pred njo stoje od leve na desno o. Rozman, nadškof, Kopeinig, Mujdrica, Drevenšek in Benko.

NA MADAGASKARJU

Poroča JANKO SLABE, Matanga.

Iz Matange ne grem dalj kot do Farafangane. Letos pa sem bil prisiljen iti v Tananarive. Čeprav sem moral iti, sem šel z velikim veseljem. Na Madagaskar je prihajal ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Šuštar, moj predstojnik v domovini. Z njim pa tudi praktični prijatelj misijonov Jože Kopeinig s Koroške in bivši laični misijonar Marko Vilfan.

Na letališču v Tananarive smo jih pričakali s španskim bratom Lopezom in gospodično Cvetko Babič, novo laiško misijonarko, ki je teden prej prišla iz Kanade. Poseben povdarek prihoda velikega gosta in njegovih dveh spremljevalcev pa je dala namestnica odpravnika poslov jugoslovanske ambasade Katarina Ismanovski. (Odpravnik poslov je na zdravljenju.) Sprejela jih je že na samem mejnem prehodu, tako da bi prvi prišli čez, če se ne bi že tam zadržali v živahnem pozdravljanju. Vse nas je povabila tudi na kosilo. Vzdrušje je bilo tako prijetno, da bi skoraj pozabili na napovedani obisk pri kardinalu Victor Razafimahatratra, nekdanjem farafanganskem škofu.

Gospod nadškof je imel naročene pozdrave za apostolskega nuncija v Tananarive. Ko sem po telefonu prosil za sprejem, nas je

prijazni gostitelj povabil na kosilo. Mladi gospod – ne kaplan, ampak nadškof – tako blago in razločno govori italijansko, da smo ga razumeli celo tisti, ki tega jezika ne znamo.

Pokazati sem jim hotel kraljičino palačo, pa jim je nisem mogel, ker so leni vodiči poležavali po travi in se za nas niso zmenili. Goste pa je navdušil obisk Ambohimanga, kjer se je začelo malgaško kraljestvo, ki se je ob prihodu Francozov (1895) raztezalo skoraj po vsem otoku. Vodič nam je vljudno pokazal vse pomembnosti reziden-ce in znal odgovoriti na vsako vprašanje.

Zame je bilo največje doživetje, ko smo somaševali na večer njihovega prihoda. Poprej se mi je ta obisk zdel nekako sam po sebi razumljiv. Pri maši pa sem začutil, da so res tukaj. Pravzaprav sem imel vtis, da se nahajam nekje v Sloveniji.

Ob slikah domačih, ki mi jih je prinesel gospod nadškof, sem se šele zavedel, da čas tudi v Sloveniji gre naprej. Med tem, ko sem jaz tukaj, otroci tako rastejo in se rodijo, da jih kmalu ne bi več prepoznal. Bo kar treba iti na dopust.

V Farafangano smo odleteli (z letalom). Med večino Slovencev je bil tudi domači škof. Naj povem vnaprej, da bi moral za vsakim stavkom ponavljati iste besede: ob srečanju je zavladalo nepopisno veselje. To bi moral zapisati celo za slovo. Preveč smo bili namreč ves čas prevzeti od njih, da tudi ob slovesu ni bilo prostora za žalost. Po kratkem „na zdravje“ na misijonu smo mimogrede obiskali bolnega Radota, ki je prav tisti dan gođoval. Prelepo darilo zanj, da ga na dan godu obiše slovenski metropolit. Tega ne doživi vsak misijonar. Radotova noga je sedaj že zdrava.

Na dvorišču misijona v Vangaindrano je goste pričakala velika množica ljudi. To se je pozneje ponavljalo na vseh misijonih. Med drugimi jih je pozdravil tudi predsednik okraja (fivondronana). Na sam dan prihoda je o tem poročal tudi malgaški radio, kot so mi ljudje povedali pozneje. Radijski novinar je bil poleg tudi v Vangaindrano in Manambondro. V nedeljo je bilo somaševanje skupaj z domačim škofom v vangaindranski cerkvi.

Goste je prišel pozdravit tudi Ivan Štanta iz Ihosy, ki pa se je zaradi velike oddaljenosti moral vrniti že v ponedeljek. Tako se niso srečali le z salezijanko, ki deluje daleč na severu (Mahajanga).

V ponedeljek in torek so bili s Petrom v Tangainony pri sestri Marjeti in naših laičnih misijonarkah. Tisti trenutek so bile kar tri: Anica Tomažič, odhajajoča Dorti Tratnik in novodošla Cvetka Babič.

V sredo in četrtek so obiskali Ranomeno, kjer delujeta Klemen štolcar (konec avgusta se vrne z dopusta) in Lojze Letonja. Za tak velik dogodek so kristjani zaklali vola. Spremljala sta jih Lojze in Peter.

V petek so odšli v Manambondro k Janezu Puhanu. Izkusili so težave misijonskih potovanj. Na „pokvarjeni“ brod so čakali dobri dve uri. Čez so prišli šele, ko je prišel predsednik okraja in delavce broda pošteno oštel. Nazaj grde pa so ostali v blatu. Izvlekli so se šele, ko so vsi pridno podlagali kamenje pod kolesa avtomobila. Pri

Na dvorišču med cerkvijo, dvorano in misijonsko hišo so se zbirali prebivalci središčnega misijona Vangaindrano na Madagaskarju in potem povsem napolnili cerkveno dvorano ob obisku nadškofofa, Kopeiniga in Marka Vilfana.

Malgaška dekleta pri nastopu v dvorani v Vangaindrano. — Velika množica ljudi se je zbrala tudi v Tangainony, kjer je bila na prostoru za cerkvijo in postojanko usmiljenk blizu hišice laičkih misijonark prireditev visokim gostom.

Tudi tole je bilo verjetno v Vangaindrano. Na skrajni desnici je g. nadškof, od leve na desno so pa Lojze Letonja, Tone Kerin, Janko Slabe in tri laiške misijonarki: Cvetka Babič, Anica Tomažič in Dorti Tratnik.

Tole kosilo je bilo menda v Vangaindranu. Naj navedemo po sliki, kdo je bil vse med udeleženci. Od leve na desno proti sredi slike: Janez Puhan, Dorti Tratnik, Jože Kopeinig, Janko Slabe, na koncu mize Anica Tomažič, nasproti nje Cvetka Babič, zraven Peter Opeka, Rado Sušnik, nadškof in sestra Marjeta Mrhar. Desno ob robu Tone Kerin.

Puhanu v Manambondro se je med nastopom posameznih skupin krepko vлил dež. Toda to mladini ni vzelo poguma. Vsi so se hoteli udeležiti slovesnosti, zato so pesmi in ples kljub slabemu vremenu končali po napovedanem programu.

Na poti iz Manambondro v Matango so se gostje s pirogo peljali na tri kilometre oddaljeni Nosy-Be (Veliki otok). Tam so jim pripravili domače malgaško kosilo (riž z ribami). Na poti v Matango so se mimogrede ustavili še na dveh matangških podružnicah. V nedeljo je v Matangi gospod nadškof krstil sedem dojenčkov. Popoldne smo skupno obiskali kralja obeh vasi, potem pa spet ogromno ljudi, kot povsod, kamor so gostje šli; na prireditvi pesmi s plesom njim v čast.

Vsaka župnija je storila vse najboljše, kar je mogla, da jim je podarila skromen spominček.

V ponedeljek opoldne (4. 8. 86) se je v Vangaindrano prišel posloviti domači škof. Slovesno kosilo je bilo pri sestrah. Zvečer pa smo spet skupno s sestrami večerjali na misijonu. Gospod nadškof se je pri večerji v govoru na kratko povrnil k vsakemu posebej: Terezija, Amanda, Jože... Njegovi zahvali sta se pridružila tudi Jože in Marko.

V ponedeljek popoldne smo imeli srečanje slovenskih misijonarjev. Zaradi prisrčnosti govora si lahko imel vtis, da je morda pripravljeni govor ostal neizrečen, pač pa je gospod nadškof povedal, kar mu je narekovalo srce:

„Po sprejemu, ki so nam ga ljudje povsod pripravili, sem spoznal, da ste misijonarji z ljudmi močno povezani. Sprejeli so nas, kot da se že od davna poznamo. Veliko sem pričakoval, pa še več doživel. Že kar nisem več čutil razlike, da smo eni beli, drugi pa črni. Priznanje in zahvala vam! Vera, zaupanje v prihodnost, ljubezen do Boga in do ljudi vam dajejo moč.

Pogumni ste. Velikega pomena je, da ste z nami povezani: materialna pomoč, kakšen nov misijonar ter duhovna povezanost. Eucharistija nas povsod povezuje. Želim vam darov, ki so potrebni za misijonsko delo.

Opazili smo velike socialne razlike med Slovenijo in tukaj. Preprosto življenje ljudi: hrana, izobrazba, itd. ... Toda tukaj je več spontanega verskega življenja: sodelovanje pri bogoslužju, sprostost... kljub morda bolj preprosti sprejemljivosti Evangelija. Govori se o pokrščanski Evropi. Tu pa so mlade Cerkve. Kljub veliki zgodovinski razdalji pri obeh vlada misijonski značaj.

Doživljal sem ekumeneno v najglobljem pomenu besede. Skupaj sem prišel z vsemi: katoličani, protestanti in pogani.

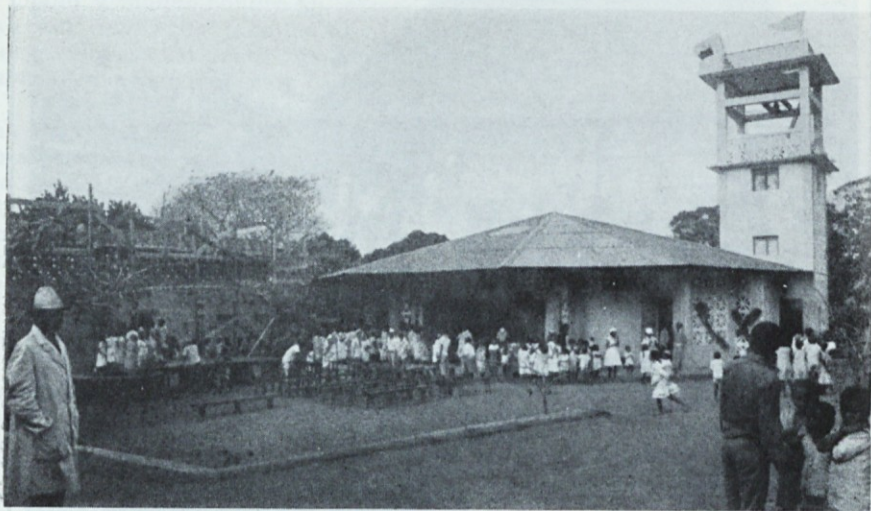
Ob vsem tem pa si postavljamo vprašanje, kakšna bo prihodnost. Ali se sploh splača misijonsko delo? Upanje je odločilno, da si sploh prizadevamo. Krščanska vera daje upanje kljub temni prihodnosti. Še tako majhna luč prežene najhujšo temo. Eshatološko upanje nam daje moč, da prebredemo temo, krivice in zlo, ki se dogajajo po svetu. Mladina je naše veliko upanje, pa tudi skrb.“

Gornja slika je menda tudi iz Ranomene, kjer tedaj še ni bilo nazaj župnika Klementa Štolcerja, ki je šel v domovino k umirajoči mami. Od leve na desno Marko Vilfan, Peter Opeka, zadaj Lojze Letonja, poglavarjeva žena, poglavar, nadškof in vaščani.

Spodaj je videti nadkoba v družbi s Petrom Opekom pri obisku vaškega poglavarja.

Cerkev v Manambondro in čakajoče ljudstvo pred njo, ko so prihajali nadškof in drugi obiskovalci. To cerkev je s pomočjo Marka Vilfana postavil pred nekaj leti Janez Puhani; prej je bila tam le lesena kapela.

Gospod Kopeinig je spregovoril o misijonskem simpoziju. Pogovarjali smo se tudi o „Katolikih misijonih“, da bi izhajali doma. Čutil sem, da smo vsi za to, da bi list izhajal doma, samo nihče si ne upa pljuniti v roke.

V torek zjutraj so gostje odšli proti Tananarive. Peljal jih je Peter Opeka z avtom, da bodo mimogrede videli vsaj še nekatere ostale kraje Madagaskarja.

CAOLIUNSKÉ SESTRE PRED 50 LETI

SPOMINI NA PETDESETO OBLETNICO ODHODA V MISIJONE.
S. Konstantina Sarjaš, frančiškanka Brezmadežne, Križe na Gorenjskem.

Letos mineva 50 let, kar smo se pripravljale na odhod v misijone na Kitajsko. 3. decembra 1926 smo se, štiri po številu, v spremstvu matere Romane, tedaj provincialne predstojnice, sedaj že pokojne, iz Ljubljane odpeljale proti Genovi, italijanskemu pristanišču za Daljni vzhod. Od tam smo z ladjo Conte Verde krenile proti Hongkongu, kjer nas je pričakal salezijanski provincial p. Braga. Po krajšem postanku v tem vele mestu smo nadaljevale pot proti francoski Indokini, sedanjemu Vietnamu. V pristanišču Hajfong nas je pozdravil dolgoletni slovenski misijonar Jožef Kerec. Iz Hajfonga smo se vozili proti severu do Hanoja, glavnega mesta tedanje Indokine, od tam pa proti Kitajski v Kunming, kjer so imeli gg. salezijanci velik zavod in šolo. Z gradnjo te šole in zavoda je pričel msgr. Kerec, dokončal pa g. Majcen, ki nas je ljubeznivo sprejel in nudil prvo gostoljubnost na kitajskih tleh.

Nimam namena na dolgo opisovati našega potovanja, ampak omenjam le kraje, kod smo potovali in kje se ustavljali.

Zadnji del poti, ki je trajal 12 dni, to je od Kunminga do misijona Chaotung, so nas na poti spremljali razen msgr. Kereca še en kitajski duhovnik in dva bogoslovca, ki sta se vračala domov na odih.

Na meji chaotungškega misijona pa nas je pričakal tamkajšnji škof msgr. Cheng, ki nas je preko msgr. Kereca povabil v svoj misijon. Škof Cheng nas je pospremil do misijonskega centra, kjer so nas v velikem številu pričakovali kristjani. Na misijon smo prispeli na sam praznik svetega Jožefa, leta 1937.

Kako dolgo je bilo potovanje pred 50 leti z najrazličnejšimi prevoznimi sredstvi, od ladij, čolnov, električne železnice (v Indokini), do navadnega vlaka, avtobusa, nosilnic in nenazadnje še celo s konji – v primerjavi z današnjim kratkim avionskim poletom po vseh deželah!

Naše delo v misijonih.

Po nekaj mesecih učenja kitajskega jezika, katerega začetne lekcije nam je dajal sam prevzvišeni škof, msgr. Cheng, smo že začele z delom. Odprle smo ambulanto, kamor so dnevno prihajali številni bolniki iskat tolažbe in zdravja. Kmalu za nami je dospel v Chaotung starejši kitajski zdravnik, doma iz Hongkonga, begunec pred Japonci, ki je vodil delo v ambulanti. Čez nekaj časa nam je bila dodeljena misijonska dekleška sirotišnica. Razen rednega učenja in postopnega seznanjanja s katoliško vero, smo otroke učile tudi ročnega dela, da smo se vsi s tem delno preživljali.

Pozneje, ko smo bile že precej večše kitajskega jezika, je bila naša misijona ustanovljena šola za katehistinje. Po končani šoli so katehistinje bile dodeljene po raznih misijonskih postojankah v škofiji, da so učile po misijonskih šolah. Nekaj deklet iz te šole je vstopilo v naš red in so postale naše sestre.

Ko smo se v mestu in samem kraju že precej udomačile, smo začele po domovih obiskovati bolnike in tudi druge ljudi ter smo jih počasi pripravljale za vstop v katoliško Cerkev. Ljudje so bili v večini pogani. Nekaj je bilo protestantov, tudi muslimanov ni manjkalo. Katoličani so bili v manjšem številu, ki se je iz leta v leto večalo. Zadnja leta so katehumeni in novokrščenci v velikem številu ob nedeljah prihajali v cerkev, da so se po službi božji zbrali in poslušali razlago sv. pisma in evangelija. Novokrščenci so se utrjevali v katoliški veri, katehumeni pa pripravljali na krst. Delo je bilo iz leta v leto plodnejše. Tudi gobavsko naselje je bilo v naši oskrbi, dokler ga niso prevzeli patri kamiljanci iz Italije, ki so leta 1946 dospeli na Kitajsko. Često smo obiskovale gobavce v njihovem naselju, jim nudile telesno in duševno pomoč in tolažbo, da so kot kristjani lažje prenašali svoje trpljenje in pregnanstvo.

Med tem smo s pomočjo msgr. Kereca, ki je nasledil msgr. Chena v vodstvu škofije, ker se je ta zaradi bolezni odpovedal in se vrnil v svoj kraj Sečvan, kjer je bil doma, gradili bolnišnico, katere del je bil zgrajen med drugo svetovno vojno. Ko smo v bolnici začeli z delom, je iz Kantona dospel mlajši kitajski zdravnik dr. Chang, ki je ostal z nami do izgnanstva in še sedaj deluje kot zdravnik-kirurg v čaotungski bolnišnici. V bolnici je bilo storjeno veliko dobrega in mnogim bolnikom, kakor tudi drugemu bolniškemu osebju je bilo omogočeno spoznanje pravega Boga in katoliške vere.

Leta 1946 so prišli nam v pomoč italijanski misijonarji, kakor sem že poprej omenila, iz reda sv. Kamila. Prevzeli so vodstvo dela med gobavci. Soomladi leta 1948 sta iz Francije dospeli sestre Ksaverija in Martina. Še istega leta je po posredovanju msgr. Kereca iz Argentine pripotoval slovenski zdravnik dr. Janež, ki je po izgnanstvu s Kitajske skupno s kamiljanci odpotoval na Formozo (Tajvan), kjer še sedaj operira in zdravi. Leto kasneje je prispela iz Graza na vizitacijo s. Amabilis, ki je s seboj pripeljala sestro Jožefo, nečakinjo msgr. Kereca.

Le nekaj kratkih let smo skupno delovali, le nekaj kratkih let se vneto trudili za procvit misijona, ki mu je zadnja leta bil vodja dolgoletni slovenski misijonar na Kitajskem, msgr. Kerec.

Izgon iz Kitajske.

Leta 1952 smo bili vsi Evropejci, kar nas je ostalo še na jugu Kitajske, od Francozov, Italijanov in tudi nas Jugoslovanov, po nekaj mesečnem zaporu izgnani iz misijona in Kitajske.

Po 16 letih bivanja v misijonih na Kitajskem smo se zopet znašle pri salezijancih v Hongkongu. Tiste dni v maju je bil v Hongkongu posvečen v novomašnika slovenski misijonar Stanko Pavlin, SDB. Bi-

Čaotunške sestre z škofom Čengom in mons. Kerecem. S križem v roki in vencem na glavi je s. Konstantina Sarjaš, ki je tedaj na Kitajskem delala zaobljube.

le smo pri njegovi prvi sv. maši, kar je bilo zanj in tudi za nas vse veliko veselje.

S tem je bilo naše življenje in delo v misijonih na Kitajskem končano. Na željo naše generalne predstojnice smo se vrnile v Evropo. Najprej smo se ustavile pri naših sestrah v Franciji, pozneje smo bile nekaj časa v naši matični hiši v Avstriji in nazadnje smo se po 18 letih vrnile domov v Slovenijo.

Četudi je bilo delo v misijonih prekinjeno, se me v duhu često nahajamo še v misijonih. Dnevno pošiljamo prošnje in molitve pred prestol večnega misijonarja Kristusa za naše drage, ki smo jih morali zapustiti v našem lepem in cvetočem misijonu pod Tibetom.

Križe, septembra 1986.

Ta sestavek je s. Sarjaš osebno izročila Andreju Majcenu SDB in našemu uredniku, ko sta misijonarke obiskala v Križah septembra 1986.

LUČ BOŽIČNIH ZVEZD NAD OTOKI.

Pravzaprav je celo leto Božič,
celo leto ga oznanjamo:
s srcem nad ob krizantemski roži,
z vero v večnega morjá nebo;

in ko delček svojega v posesti
siromaku stisnemo v roko;
in ko neizbežno bol zavesti
Jezusu v solzé zavijemo.

Zvezd božičnih luč je Luč vstajenja:
živi Jezus naš je Jezušček!
Prva stran njegovega življenja
nosi tudi sliko barv: naš breg...

Vladimir Kos.

Vsem slovenskim misijonarjem in misijonarkam, poverjenikom, naročnikom in bralcem „Katoliških misijonov“, vsem slovenskim misijonskim prijateljem v domovini in po svetu voščijo „KATOLIŠKI MISIJONI“:

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

POZDRAV "MISIJONSKIM OBZORJEM"

„Katoliški misijoni“ ob rojstvu misijonskega lista v domovini.

Že samo možnosti, da se v Sloveniji spet začne izdajati misijonski list, smo dosedanja sodelavci „Katoliških misijonov“, posebno vsi slovenski misijonarji, ki so vanje doslej dopisovali, pa tudi vsi naročniki, silno veseli. Kakor nam je na eni strani žal, da zunaj domovine ne moremo več nadaljevati s priljubljeno misijonsko revijo, za katero smo skoraj štiri desetletja toliko žrtvovali misijonarji, sodelavci in naročniki, smo pa veseli, da so se tem vsaj v misijonskem pogledu „vremena Kranjcem zjasnile“ (prosto po Prešernu), in novi misijonski list z veseljem pozdravljamo ter mu želimo, da bi vse bolj popolno kot doslej naši „KM“ mogel izpolnjevati svoje poslanstvo: biti teoretični in praktični vodnik v slovensko misijonsko delo. Zahvaljeni slovenski škofje za velikopotezno širokosrčnost, zahvaljeni vsi misijonski sodelavci v domovini, zahvaljena vsa verna slovenska domovina za to!

Misijonska družba sv. Vincencija Pavelskega, dosedanja lastnik in izdajatelj „Katoliških misijonov“, se je za primer uresničitve sklepa o novem misijonskem listu v domovini odpovedala dosedanjemu lastništvu „Katoliških misijonov“ pod enim samim pogojem: da lastništvo novega lista prevzame vse dosedanje dosmrtno naročnike „Katoliških misijonov“, pogoj, ki je radi njih razmeroma malega števila pač zelo lahko izpolnjiv, če imamo pred očmi, da se bo novi misijonski list izdal v desettisočih izvodov, dosmrtnih naročnikov „KM“ je pa kvečjemu še kakih 300.

Dosedanja naročniki našega lista, tudi dosmrtni, boste pač ostali temu nadaljevanju dosedanjih „Katoliških misijonov“ zvesti. Še več: lahko boste mogli pomnožiti število prejemnikov in bralcev slovenskega misijonskega lista, saj bo radi večje naklade mogel biti lepši, bogatejši in cenejši, dosegljivejši tudi mlademu rodu, v kolikor bo ta v izseljenstvu ali zamejstvu mogel še obvladati slovenščino in v njej spremljati napore slovenske Cerkve in slovenskih misijonarjev za širjenje Kristusovega kraljestva na zemlji.

Vsem naročnikom našega lista sporočamo, da bodo „Katoliški misijoni“ v dosedanjem lastništvu in uredništvu izhajali najmanj še celo leto 1987, pa tudi še naprej, ako se bo izdajanje misijonskega lista v domovini še kaj zakasnjevalo.

Naročnina za 408 strani obsegajoči letnik 1987 bo v Združenih državah 20 ZDA dolarjev, v Kanadi in Avstraliji 30 tamkajšnjih, v Italiji 25.000 Lir, v Avstriji 300 šilingov, v Argentini 20 avstralov, vse drugod pa 20 dolarjev USA oziroma odgovarjajoče v njih valutah.

Priporočamo se za zvestobo listu vsaj še za to zadnje leto!

Izdajatelj.

EL PAPA Y LA GUERRA ENTRE IRAN E IRAK

DEL DISCURSO DEL SANTO PADRE AL EMBAJADOR DE IRAN
EL DIA 16. X. 1986.

Excelencia:

Bienvenido hoy al Vaticano para la presentación de las Cartas Credenciales por las que habéis sido designado Embajador Extraordinario y Plenipotenciario de la República Islámica ante la Santa Sede. Os agradezco los saludos que me habéis expresado de parte de vuestro Presidente, Su Excelencia el Hojjat ol eslam Sayyed 'Ali Khamene'i, y desearía que le transmitierais la seguridad de mis oraciones al Dios Altísimo por toda la gente de vuestro país.

Habéis señalado justamente que en diversas áreas del mundo existen conflictos armados que están causando una miseria incalculable, sufrimiento y pérdida de la vida humana. Algunos de estos conflictos tienen un origen reciente, mientras que otros son el resultado de un largo proceso y de continuas divisiones tradicionales entre pueblos. Os aseguro que estoy profundamente afligido por los sufrimientos del pueblo de Irán a causa del presente estado de guerra en vuestra región.

En el mundo en el que vivimos, cada vez más interdependiente, el conflicto armado no es un asunto puramente local. Inevitablemente tiene repercusiones internacionales y acrecienta las tensiones y divergencias entre grupos de naciones y entre bloques. Por esto los ojos del mundo se dirigen con sumo interés al triste conflicto que se viene desarrollando en vuestra región desde hace casi una década. Indudablemente es verdad que los disturbios que tan frecuentemente suceden en el orden social y entre las naciones proceden en parte de las tensiones económicas, políticas y sociales. Pero es claro que —según la visión religiosa que caracteriza nuestra perspectiva— a un nivel más profundo ellos dimanen de la soberbia y del egoísmo del hombre, que contaminan también las esferas social y política. Esto constituye un motivo de gran dolor para los que entienden que la voluntad de Dios, en relación con el hombre, es que éste viva en paz y fraternidad con los otros, construyendo un mundo en el que puedan florecer la justicia y la misericordia y en el que el más apreciado tesoro, la vida humana, sea siempre respetado y defendido.

Realmente la verdadera convicción religiosa conduce a un gran respeto por el hombre, por todo el ser humano. Ella enseña que el bien común de los hombres está en su base determinado por la ley eterna de Dios. En este sentido, la fe religiosa descubre los males que acompañan al estallido y a la continuación de los conflictos armados entre los pueblos. Al mismo tiempo, la fe en la universal providencia de Dios Todopoderoso abre nuestros corazones a la esperanza bien fundada de que la paz arraigará al fin en todos los pueblos del mundo. Mi oración ardiente es que la verdadera paz junto con la justicia sean pronto restauradas en vuestra región.

(Del "L'Osservatore Romano").

MISIJONSKA TOMBOLA

za naše misijonarje 4. I. 1987

naj bo otipljiv in zgovoren izraz naše ljubezni
do njih in do Kristusove Cerkve v svetu.

VSI ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE

to geslo že tradicionalnih misijonskih tombol
naj nas vse združi v žrtvah za misijone,
iz hvaležnosti Bogu za vse dobre preteklega leta.

NA SVIDENJE V BARAGOVEM MISIJONIŠČU!

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Oiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1986 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 30 kanads. dolarjev). Letalsko 10 dolarjev več! V Argentini 17 avstralov: PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Bircmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave., Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Letonja C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3.

Francija: s. Rozalija Šmalc, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07.

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Slovenski misijonar lazarist Ivan Štanta iz misijona Ihosy na Madagaskarju je ustanovil zavetišče prizadetih „Betanija“, kjer skrbi zanje v duhovnem in gmotnem oziru. Pomagajmo mu!

Director responsable, Lenček Ladislav
 Registro de Prop. Int. N° 231147
 Domicilio legal, El Cabezuelo 4029,
 1826 Remedios de Escalada (B)

Correo
 Argentino
 Suc. Lanús (B)

FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
 Concesión N° 5612